

АПИФ БАЊАЛУКА
ПРИМЉЕНО
Дана: 27-02-2023

ДУНАВ ОСИГУРАЊЕ

„ДУНАВ ОСИГУРАЊЕ“ А.Д. БАЊАЛУКА

Напомене уз финансијске извјештаје
за годину која се завршила
31. децембра 2022. године

САДРЖАЈ

	Страна
Финансијски извјештаји:	
Биланс успеха	2
Биланс стања	3
Извјештај о промјенама на капиталу	4
Биланс токова готовине	5
Напомене уз финансијске извјештаје	6 – 53

БИЛАНС УСПЈЕХА

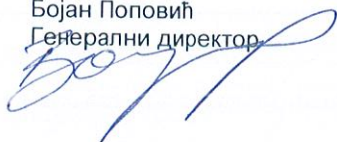
За годину која се завршила 31. децембар 2022. године
(У ВАМ)

	Напомене	31. децембар 2022.	31. децембар 2021.
ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ			
Приходи од премије осигурања и саосигурања	5	27,635,245	24,940,604
Други пословни приходи	6	2,709,183	1,771,953
Расходи за дугорочна резервисања и функционални доприноси	7	(697,922)	(645,040)
Накнаде штета из осигурања и остале накнаде	8	(17,520,916)	(12,977,483)
Трошкови спровођења осигурања	9	(13,438,093)	(13,402,281)
Пословни губитак		(1,312,503)	(312,247)
ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ			
Финансијски приходи	10	359,591	332,375
Финансијски расходи	11	(138,790)	(31,189)
		<u>220,801</u>	<u>301,186</u>
ОСТАЛИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ			
Остали приходи	12	658,681	962,083
Остали расходи	13	(544,318)	(1,036,077)
		<u>114,363</u>	<u>(73,994)</u>
Приходи од усклађивања вриједности имовине		1,086,365	156,017
Расходи од усклађивања вриједности имовине		(5,106)	(676)
		<u>1,081,259</u>	<u>155,341</u>
(Расход)/приход по основу промјене рачуноводствених политика и исправки грешака		(2,519)	(13,069)
ДОБИТАК ПРИЈЕ ОПОРЕЗИВАЊА	27	101,401	57,217
Порески расходи периода		(14,608)	(18,286)
Одложени порески расходи периода		(7,669)	(12,014)
Одложени порески приходи периода			
НЕТО ДОБИТАК ТЕКУЋЕ ГОДИНЕ		79,124	26,917
ОСТАЛИ ДОБИЦИ И ГУБИЦИ У ПЕРИОДУ			
Добиси утврђени директно у капиталу		32,430	83,719
Губици утврђени директно у капиталу		(85,509)	(48,298)
НЕТО РЕЗУЛТАТ ПО ОСНОВУ ОСТАЛИХ ДОБИТАКА И ГУБИТАКА У ПЕРИОДУ		(53,079)	35,421
УКУПАН НЕТО ДОБИТАК / (ГУБИТАК) У ОБРАЧУНСКОМ ПЕРИОДУ		26,045	62,338
Зарада/(губитак) по акцији:			
- Обична зарада/(губитак) по акцији	32	0,52	0,18

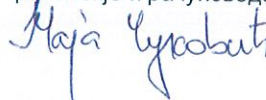
Напомене на наредним странама чине саставни
дио ових финансијских извјештаја.

Ови финансијски извјештаји су одобрени од стране управе Друштва дана 23. фебруара 2023. године и прослијеђени на даље усвајање Управном одбору Друштва.

Потписано у име „Дунав осигурања“ а.д. Бања Лука:

Бојан Поповић
Генерални директор

М.П.

Маја Чуковић
Директор сектора за
финансије и рачуноводство

БИЛАНС СТАЊА

За годину која се завршила 31. децембар 2022. године
(У ВАН)

	Напомене	31. децембар 2022.	31. децембар 2021.
АКТИВА			
Стална средства			
Земљиште	14	31,588	31,588
Некретнине и опрема	14	5,121,930	3,619,191
Нематеријална улагања	14	15,818	23,975
Инвестиционе некретнине	14	6,870,029	5,617,555
Аванси за инвестиционе некретнине и опрема у припреми	14	2,005	22,005
Дугорочни финансијски пласмани	15	14,893,431	14,712,796
		<u>26,934,801</u>	<u>24,027,110</u>
Текућа средства			
Потраживања по основу премије	16	2,882,970	3,116,603
Остала потраживања	17	1,153,850	913,963
Краткорочни финансијски пласмани и финансијска средства	18	3,367,517	3,546,330
Готовински еквиваленти и готовина	19	2,569,919	2,164,611
Активна временска разграничења	20	5,761,139	4,053,417
		<u>15,735,395</u>	<u>13,794,924</u>
ПОСЛОВНА АКТИВА		42,670,196	37,822,034
Ванбилансна актива		3,322	6,092
УКУПНА АКТИВА		42,673,518	37,828,126
ПАСИВА			
Капитал			
Акцијски капитал	21	15,341,300	15,341,300
Емисиони губитак	21	(4,007,383)	(4,034,299)
Законске резерве	21	15,215	15,215
Ревалоризационе резерве	21	1,047,334	187,962
Нереализовани добици/губици по основу финансијских средстава расположивих за продају	21	97,092	150,169
Добитак текуће године	21	79,124	26,917
		<u>12,572,682</u>	<u>11,687,264</u>
Дугорочна резервисања	22	64,645	71,231
Дугорочне обавезе		828,164	
Обавезе			
Краткорочне обавезе	23	4,489,168	3,522,388
Преносна премије	24	15,197,321	13,788,381
Резервисања за штете	25	9,219,073	8,676,808
Пасивна временска разграничења	26	299,143	75,962
		<u>29,204,705</u>	<u>26,063,539</u>
ПОСЛОВНА ПАСИВА		42,670,196	37,822,034
Ванбилансна пасива		3,322	6,092
УКУПНА ПАСИВА		42,673,518	37,828,126

Напомене на наредним странама чине саставни
дио ових финансијских извјештаја.

ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОМЈЕНАМА НА КАПИТАЛУ
 За годину која се завршила 31. децембар 2022. године
 (У ВАН)

	Акцијски капитал	Емисиони губитак	Законске резерве	Ревалоризационе резерве	Нереализовани добици/ губици	Акумулирани губитак	Укупно
Стање, 1. јануар 2021. године	15,341,300	(4,035,080)	15,215	187,962	114,749	780	11,624,926
Ефекти ревалоризације материјалних и нематеријалних средстава	-	-	-	-	-	-	-
Ефекти ревалоризације дугорочних финансијских пласмана	-	-	-	-	35,421	-	35,421
Добитак текуће године	-	780	-	-	-	26,917	26,917
Смањење емисионог губитка расподелом добити	-	-	-	-	-	(780)	-
Стање, 31. децембар 2021. године	15,341,300	(4,034,300)	15,215	187,962	150,170	26,917	11,687,264
Ефекти ревалоризације материјалних и нематеријалних средстава	-	-	-	859,372	-	-	859,372
Ефекти ревалоризације дугорочних финансијских пласмана	-	-	-	-	(53,078)	-	(53,078)
Добитак текуће године	-	26,917	-	-	-	79,124	79,124
Смањење емисионог губитка расподелом добити	-	-	-	-	-	(26,917)	-
Стање, 31. децембар 2022. године	15,341,300	(4,007,383)	15,215	1,047,334	97,092	79,124	12,572,682

Напомене на наредним странама чине саставни
 дио ових финансијских извјештаја.

БИЛАНС ТОКОВА ГОТОВИНЕ

За годину која се завршила 31. децембар 2022. године
(У ВАН)

	Година која се завршила 31. децембар 2022.	Година која се завршила 31. децембар 2021.
БИЛАНС ТОКОВА ГОТОВИНЕ		
Токови готовине из пословних активности		
Приливи од премије осигурања и реосиг. и примљени аванси	28,502,548	25,431,646
Остали приливи из пословних активности	2,020,345	1,730,978
Приливи од учешћа у накнади штете	813,771	389,093
Одливи по основу накнаде штета из осигурања и дати аванси	(12,814,724)	(9,947,666)
Одливи по основу премија реосигурања	(3,348,760)	(1,797,909)
Одливи по основу бруто зарада, накнада зар. и др. личних расхода	(4,274,683)	(4,186,793)
Одливи по основу трошкова спровођења осигурања	(4,739,311)	(5,501,012)
Одливи по основу пореза на добит	(81,752)	(25,637)
Одлив по основу осталих пословних активности	(5,911,352)	(5,288,838)
Нето одлив/прилив готовине из пословних активности	166,082	803,862
Токови готовине из активности инвестирања		
Приливи од камата	292,150	300,056
Приливи по основу продаје нематеријалних улагања, некретнина, постројења, опреме, инвестиционих некретнина	309,030	132,177
Приливи по основу краткорочних финансијских пласмана	3,500,000	6,000,000
Приливи по основу осталих дугорочних финансијских пласмана	256,613	211,902
Одливи по основу краткорочних финансијских пласмана	(2,109,918)	(7,050,000)
Одливи по основу набавке инвестиционих некретнина, опреме и нематеријалних улагања	(456,446)	(176,161)
Одливи по основу осталих дугорочних финансијских пласмана	(1,648,236)	(199,960)
Нето прилив готовине из активности инвестирања	143,193	(781,986)
Токови готовине из активности финансирања		
Приливи по основу осталих дугорочних и краткорочних обавеза	96,033	109,166
Одливи по основу краткорочних кредита		
Одливи по основу осталих дугорочних и краткорочних обавеза		
Нето одлив/ прилив готовине из активности финансирања	96,033	109,166
Нето прилив/одлив готовине	405,308	131,042
Готовина на почетку обрачунског периода	2,164,611	2,033,569
Готовина на крају обрачунског периода	2,569,919	2,164,611

Напомене на наредним странама чине саставни
дио ових финансијских извјештаја.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2022. године

1. ОСНИВАЊЕ И ДЈЕЛАТНОСТ

Дионичко друштво за осигурање "Косиг осигурање" д.д. Бања Лука (у даљем тексту "Друштво") основано је као дионичко друштво за обављање послова осигурања имовине и лица "Косиг" д.д. Бања Лука 18. децембра 1991. године.
Дана 30.07.1993. године долази до приступања нових оснивача и повећања оснивачког капитала, а један од оснивача је „Дунав“ д.д. Београд.

На основу Судског Рјешења У/І-266/98 од дана 25.03.1998. године долази до промјене назива Друштва и то из „Косиг осигурање“ д.д. Бања Лука у „Косиг Дунав осигурање“ д.д. Бања Лука.

На основу Рјешења Министарства финансија Републике Српске о издавању дозволе за рад број 04-3597/08 од 05. јуна 2002. године о организовању Друштва, у складу са Законом о осигурању имовине и лица, Друштво мијења назив у Акционарско друштво за осигурање "Косиг Дунав осигурање" Бања Лука. Промјена назива Друштва уписана је у регистар Основног суда Рјешењем број У/І-1603/2002 од 07. октобра 2002. године.

На сједници скупштине акционара „Косиг Дунав осигурања“ од 11.06.2010. године изгласана је одлука о измјени назива Друштва „КОСИГ ДУНАВ ОСИГУРАЊЕ“ а.д. Бања Лука. Нови назив Друштва је Акционарско друштво за осигурање "ДУНАВ ОСИГУРАЊЕ" Бања Лука, односно "ДУНАВ ОСИГУРАЊЕ" а.д. Бања Лука.
Промјена назива Друштва уписана је у регистар Основног суда Рјешењем број 071-0-Рег-10-000996 дана 23.07.2010. године.

Друштво је дана 31.12.2019. године са Grawe осигурање а.д. Бања Лука потписало Нацрт уговора о преносу портфеља животног осигурања. Нацрт уговора, као и сва неопходна документација достављени су Агенцији за осигурање Републике Српске на одобравање. На основу тога Агенција за осигурање Републике Српске дана 27.01.2020. године доноси Рјешење којим се одобрава пренос цијелокупног портфеља у врсти животног осигурања. Добијањем Рјешења Агенције за осигурање Републике Српске и Нацртом већ потписаног уговора, дана 30.01.2020. године је потписан коначан Уговор о преносу портфеља животног осигурања. Скупштина акционара Друштва на сједници одржаној дана 26.02.2020. године донијела је Одлуку о престанку обављања дјелатности из области животних осигурања.

Агенција за осигурање Републике Српске је дана 06.03.2020. године донијела Рјешење број: 05-570-1/20 којим је престала да важи дозвола за обављање дјелатности осигурања у врстама животних осигурања.

На основу рјешења о регистрацији Окружног привредног суда у Бањој Луци број: 057-0-Рег-20-000446 од 18.03.2020. године наведена је Одлука о престанку обављања дјелатности осигурања у пословима животног осигурања, број акта 01-79-4-1-3/20, датум: 26.02.2020

Статут Акционарског друштва за осигурање „ ДУНАВ ОСИГУРАЊЕ“ Бања Лука, датум: 26.02.2020

Дана 11.11.2020. године Друштво је закључило приједлог уговора са „Крајина осигурање“ а.д. Бања Лука о дјелимичном преносу портфеља неживотних осигурања, којим су се уговорене стране споразумјеле да је дан преноса портфеља 20.11.2020. године. На основу овога предлога уговора и докумената, који су законски прописани као обавезни приликом преноса портфеља, „Крајина осигурање“ а.д. Бања Лука је добила сагласност Агенције за осигурање Републике Српске о преносу портфеља.

Друштво је дана 22.12.2020. године закључило уговор са „Крајина осигурање“ а.д. Бања Лука о дјелимичном преносу портфеља неживотних осигурања и то за следеће врсте осигурања:

- 01 Осигурање незгоде,
- 02 Здравствено осигурање,
- 03 Осигурање возила која се крећу по копно осим возила која се крећу по шинама,
- 07 Осигурање робе у превозу,
- 08 Осигурање имовине од пожара и природних сила,
- 09 Осигурање од осталих штета на имовини.

Друштво је извршило преузимање портфеља неживотних осигурања „Крајина осигурање“ а.д. Бања Лука са припадајућим средствима техничких резерви и то резерве за преносну премију.

Даном потписивања уговора Друштво је преузело сва права и обавезе из предметних полиса, односно преузетог портфеља, изузев обавезе за штете за које је штетни догађај настао прије или на дан 20.11.2020. године до 24:00 часа.

Обзиром да је „Крајина осигурање“ а.д. Бања Лука је након израде приједлога уговора с датумом пресека 20.11.2020. године и након потписивања уговора о преносу портфеља наставило са издавањем полиса по врстама осигурања за које се портфељ преузима (полисе према оквирним уговорима и оквирним споразумима који су такође предмет дјелимичног преноса портфеља), дана 04.01.2021. године је потписан Анекс уговора о дјелимичном преносу портфеља неживотних осигурања, а којем су приложене полисе издате након датума пресека преузимања портфеља, односно након 20.11.2020. године.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2022. године

1. ОСНИВАЊЕ И ДЈЕЛАТНОСТ (наставак)

У току 2010. године Друштво је основало зависно правно лице „Дунав ауто“ д.о.о. Бања Лука (100% учешће), на основу одлуке број 1526/2010. од дана 10.08.2010. године. „Дунав ауто“ д.о.о. спада у најмлађег члана Дунав групације, а регистровано је за обављање сљедећих дјелатности:

- продаја и одржавање моторних возила,
- продаја дијелова и прибора за моторна возила,
- техничко испитивање и анализа (технички преглед возила).

Оснивање зависног друштва „Дунав ауто“ д.о.о. уписано је у регистар Основног суда Рјешењем број 057-0-Рег-10-001293 дана 18.08.2010. године у Бања Луци.

У циљу стицања добити, Друштво обавља дјелатност коју чине сљедећи послови осигурања за које је Друштво добило дозволу од Агенције за осигурање Републике Српске:

- Послови неживотних осигурања, и то: (а) осигурање од посљедица незгоде, (б) добровољно здравствено осигурање, (в) осигурање моторних возила, (г) осигурање шинских возила, (д) осигурање ваздухоплова, (ђ) осигурање пловних објеката, (е) осигурање робе у превозу, (ж) осигурање имовине од пожара и других опасности, (з) остала осигурања имовине, (и) осигурање од одговорности због употребе моторних возила, (ј) осигурање од одговорности због употребе ваздухоплова, (к) осигурање од одговорности због употребе пловних објеката, (л) осигурање од опште одговорности за штету које покрива остале врсте одговорности, (љ) осигурање кредита, (м) осигурање јемства, (н) осигурање финансијских губитака, (њ) осигурање трошкова правне заштите, (о) осигурање помоћи на путовању.

Друштво своју унутрашњу организацију прилагођава потребама развоја своје дјелатности, у складу са утврђеном пословном политиком.

Послови из дјелатности Друштва обављају се у огранцима – дирекција и у филијалама, као и територијалним организационим дијеловима Друштва.

У дирекцији се обављају послови осигурања, организује се, контролише и координира процес рада у области осигурања (за индивидуалне кориснике и самосталне предузетнике, за мала, велика и средња предузећа), заједнички послови у осигурању, маркетинг, накнада штета, финансијски послови, правни послови, људски ресурси и општи послови, ИТ, интерна ревизија и актуарски послови.

Друштво послује на цијелој територији Републике Српске и Федерације Босне и Херцеговине. Продајна мрежа развија се преко директних и индиректних продајних канала, при чему директне канале обухвата мрежа филијала и пословница Друштва, док индиректне канале представљају заступници и посредници (физичка и правна лица) и брокери који су сертификовани од Агенције за осигурање и притоме имају потписан уговор са нашим Друштвом.

Чланови Управног одбора Друштва на дан 31. децембар 2022. године су:

1. Зоран Суботић, предсједник;
2. Ивана Соковић, члан;
3. Др Драгица Јанковић, члан;
4. Небојша Аранђеловић, члан;
5. Бојан Поповић, члан;
6. Ангелина Ивановић, члан;
7. Далибор Рачић, члан.

Чланови Одбора за ревизију Друштва на дан 31. децембар 2022. године су:

1. Радица Рубежић, предсједник;
2. Зорица Кнежевић, члан;
3. Др Владимир Гајовић, члан.

Генерални директор Друштва на дан 31. децембар 2022. године је Бојан Поповић, дипл. ек.

Актуари Друштва на дан 31. децембар 2022. године су:

- Актуар Друштва за неживот је Владимир Николић из Бијељине, број лиценце: 05-529-6/09 од 15/08/2006

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршила 31. децембар 2022. године

1. ОСНИВАЊЕ И ДЈЕЛАТНОСТ (наставак)

На дан 31. децембар 2022. године, Друштво је обављало послове осигурања преко Дирекције у Бањој Луци и 7 филијала (Бања Лука, Добој, Требиње, Приједор, Сарајево, Бијељина и Брчко).
 На дан 31. децембар 2022. године Друштво има 175 запослених радника, док је на дан 31. децембар 2021. године било 176 радника.

Квалификациона структура запослених на дан 31. децембар 2022. и 2021. године приказана је у наредној табели:

Квалификација	31. децембар 2022.	31. децембар 2021.
МР	4	4
ВС	68	68
ВШС	9	9
ССС	84	84
ВКВ	2	2
КВ	8	9
Укупно	175	176

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршила 31. децембар 2022. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ НЕКОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД

2.1. Изјава о усаглашености

Приложени финансијски извјештаји представљају годишње неконсолидоване финансијске извјештаје друштва „Дунав осигурање“ а.д. Бања Лука за пословну 2022. годину и састављени су у складу са рачуноводственим прописима Републике Српске и прописима Агенције за осигурање Републике Српске који регулишу финансијско извјештавање друштава за осигурање.

2.2. Основе вредновања и састављања неконсолидованих финансијских извјештаја

Неконсолидовани финансијски извјештаји Друштва су припремљени по начелу набавне вриједности, изузев ако није другачије објелодањено у рачуноводственим политикама.

Историјски трошак је генерално заснован на фер вриједности накнаде плаћене у замјену за робу и услуге.

Фер вриједност је цијена коју би примили од продаје имовине или платили за пренос обавеза у уобичајеној трансакцији између тржишних учесника на дан вредновања, без обзира да ли је та цијена директно провјерљива или процијењена коришћењем других техника вредновања. Приликом процјењивања фер вриједности имовине или обавеза, Друштво узима у обзир оне карактеристике имовине или обавеза које би узели у обзир и други учесници на тржишту приликом одређивања цијене имовине или обавеза на датум вредновања.

Друштво је у прописаном року, на начин дефинисан Правилником о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за друштва за осигурање ("Службени гласник РС", број 108/15), Правилником о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за друштва за осигурање ("Службени гласник РС", број 63/16) као и Правилником о садржини и форми образаца извјештаја о промјенама на капиталу ("Службени гласник РС", број 63/16) саставило обрасце финансијских извјештаја.

Друштво је приликом састављања биланса токова готовине користило директни метод извјештавања о токовима готовине.

Као што је објелодањено у напомени 15 уз ове неконсолидоване финансијске извјештаје, Друштво представља матично друштво пословне групе коју чине "Дунав осигурање" а.д. Бањалука и „Дунав ауто“ д.о.о. Бањалука. На дан 31. децембар 2022. године Друштво је имало 100% улога у зависном друштву „Дунав ауто“ д.о.о. Бања Лука.

2.3. Функционална валута и валута презентација

Износи у приложеним неконсолидованим финансијским извјештајима изражени су у Конвертибилним маркама (БМ) која представља функционалну и званичну извјештајну валуту у Републици Српској и Босни и Херцеговини.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршила 31. децембар 2022. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ НЕКОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)
- 2.4. Утицај и примјена нових и ревидованих Међународних стандарда за финансијско извјештавање (“IFRS”) и Међународних рачуноводствених стандарда (“IAS”)

Приложени неконсолидовани финансијски извјештаји састављени су уз примјену Међународних рачуноводствених стандарда (МРС), односно Међународних стандарда финансијског извјештавања (“МСФИ”, у даљем тексту заједно: “Стандарди”), који су били у примјени на дан 31. децембра 2022. године и на њима заснованим прописима о рачуноводству Републике Српске и прописима Агенције за осигурање Републике Српске који регулишу финансијско извјештавање друштва за осигурање.

Наиме, на основу одредби Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске (“Службени гласник РС”, број 94/15, 78/20), сва правна лица са сједиштем у Републици Српској су у обавези да у потпуности примјењују МРС, односно МСФИ, као и Међународни стандард финансијског извјештавања за мале и средње ентитете (“МСФИ for SMEs”), Међународне рачуноводствене стандарде за јавни сектор (“IPSAS”), Међународне стандарде вредновања (“IVS”), Међународне стандарде за професионалну праксу интерне ревизије, Концептуални оквир за финансијско извјештавање, Кодекс етике за професионалне рачуновође и пратећа упутства, објашњења и смјернице које доноси Одбор за међународне рачуноводствене стандарде (“IASB”) и сва пратећа упутства, објашњења и смјернице које доноси Међународна федерација рачуновођа (“IFAC”).

У складу са Законом о рачуноводству и ревизији Републике Српске („Службени гласник РС“, број 94/15, 78/20), дана 19. фебруара 2020. године, Управни одбор Савеза РР РС, донио је „Одлуку о утврђивању и објављивању превода Међународних стандарда финансијског извјештавања (МСФИ) из 2018 којег чине :Концептуални оквир за финансијско извјештавање и основни текстови Међународних рачуноводствених стандарда (МРС), односно Међународни стандарди финансијског извјештавања (МСФИ) издати од Одбора за међународне рачуноводствене стандарде (IASB) као и тумачења издата од Комитета за тумачење рачуноводствених стандарда у облику у којем издати, односно усвојени и који не укључују основе за закључивање, илуструјуће примјере, смјернице, коментаре, супротна мишљења, разрађене примјере и други допунски објашњавајући материјал који може да се усвоји у вези са стандардима, односно тумачењима, осим ако се изричито не наводи да је он саставни дио стандарда, односно тумачења.

Наведеном Одлуком, утврђују се и објављују преводи Стандарда и тумачења, издатих од стране Одбора за међународне рачуноводствене стандарде из 2018. године, који су објављени на интернет страници Савеза РР РС, а који се почињу примјењивати у Републици Српској за финансијске извјештаје који се састављају на дан 31. децембра 2020. године. Ступањем на снагу ове одлуке, престаје да важи Одлука о почетку обавезне примјене издања МРС/МСФИ од 04.10.2017. године.

Руководство Друштва анализира промјене у важећим Стандардима и тумачењима, као и новоусвојене Стандарде и тумачења издата након 31. децембра 2018. године, и након установљавања Стандарда и тумачења који су релевантни за Друштво, има намјеру да исте примјени у састављању финансијских извјештаја након што они буду званично преведени и објављени у Републици Српској.

На дан одобравања ових финансијских извјештаја, следећи стандарди и измјене постојећих стандарда, су у примјени.

- Референце на концептуални оквир (измјене и допуне МСФИ 3);
- Концесије за изнајмљивање у вези са ЦОВИД-19 након јуна 2021. године (измјене и допуне МСФИ 16)- на снази за годишње периоде који почињу 01. априла 2021;
- Некретнине, постројења и опрема: Приходи прије намјераване употребе (измјене и допуне МРС 16-Некретнине, постројења и опрема)
- Штетни Уговори-Трошкови испуњења уговора (измјене и допуне МРС 37-Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина);
- Годишња побољшања 8циклус 2018-2020);
- Прва примјена зависног субјекта (измјене и допуне МСФИ 1- Прва примјена МСФИ);
- Накнаде у тесту „ 10 процената“за престанак признавања обавеза (измјене и допуне МСФИ 9- Финансијски инструменти);
- Подстицај најмова (измјене и допуне МСФИ 16-Лизинг)
- Опорезивање у мјерењу фер вриједности (измјене и допуне МРС 41- Пољопривреда);
- Примјена горе наведених нових стандарда, измјена постојећих стандарда и тумачења, није имало утицаја на финансијске извјештаје Друштва.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршила 31. децембар 2022. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ НЕКОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)
- 2.4. Утицај и примјена нових и ревидованих Међународних стандарда за финансијско извјештавање (“IFRS”) и Међународних рачуноводствених стандарда (“IAS”) (наставак)

На дан одобравања ових финансијских извјештаја, следећи Стандарди и измјене постојећих Стандарда, као и нова тумачења су били издати, али нису постали ефективни:

- Измјене и допуне МСФИ 17 „Уговори о осигурању“ (измјене и допуне МСФИ 17 и МСФИ 4)
- Класификација обавеза као краткорочних или као дугорочних (измјене и допуне МРС 1- Презентација финансијских извјештаја)
- Објелодањивање рачуноводствених политика и измјене и допуне МРС 1- Презентација финансијских извјештаја)
- Одгођена порезна имовина и обавезе које произлазе из поједине трансакције (измјене и допуне МРС 12- Порез на добитак).

Руководство Друштва је изабрало да не усвоји ове нове Стандарде и измјене постојећих Стандарда прије него они ступе на снагу. Руководство предвиђа да усвајање ових нових Стандарда и измјена постојећих Стандарда неће имати материјалан утицај на финансијске извјештаје Друштва у периоду иницијалне примјене.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2022. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

3.1. Приходи

Приходи обухватају приходе од уобичајених осигуравајућих активности Друштва (пословне и финансијске приходе). Уобичајене односно редовне активности Друштва су све активности које Друштво предузима у обиму свог рада као и активности које су са њима повезане и које подржавају тај рад, и од њега произилазе или имају пропратни карактер.

Приходе Друштва чине пословни (функционални) приходи, приходи од инвестиционе активности, финансијски приходи, приходи по основу усклађивања вриједности имовине и остали приходи.

3.1.1. Пословни (функционални) приходи

У оквиру пословних прихода Друштво евидентира приходе из дјелатности осигурања, односно приходе по основу премије осигурања, приходе по основу учешћа саосигурања и реосигурања у накнади штета, приходе од укидања и смањења резервисања осигурања, приходе од повраћаја пореских и других дажбина и приходе од премија, субвенција, донација, приходе по основу провизија реосигурања, приходе по основу регреса осигурања и друге функционалне приходе.

а) Приходи од премије осигурања и саосигурања

Приходе од премије осигурања-саосигурања представљају износи фактурисане премије коју осигураник/уговорач осигурања плаћа осигуравачу на основу уговора о осигурању, умањене-увећане за износ премије који припада наредном обрачунском периоду (преносна премија). Приходи од премије осигурања се уносе у укупан приход у складу са роковима и периодима покривања ризика из одговарајућих уговора о осигурању.

Преносна премија (резерва за незарађене премије) се обезбјеђује да би се обухватили дијелови фактурисаних премија који се односе на приходе наредних обрачунских периода. Преносна премија се обрачунава методом "pro rata temporis".

Висина премије утврђена је тарифом премије према врсти осигурања. Тарифну политику усвојио је Управни одбор Друштва.

Премија се састоји од функционалне премије и режијског додатка. Функционалну премију чине техничка премија (за сва осигурања) и допринос за превентиву. Режијски додаток користи се за покриће трошкова спровођења осигурања.

Начин расподјеле премије осигурања по врстама неживотних осигурања утврђује се интерним актом који доноси Управни одбор Друштва.

б) Приходи од учешћа у накнади штета

У оквиру прихода од учешћа у накнади штета Друштво исказује пословне приходе по основу учешћа саосигурања и реосигурања у накнади штета неживотних осигурања правних лица, са којима Друштво има закључене уговоре о саосигурању и реосигурању као и приходе по основу учешћа саосигуравача и реосигуравача у накнади штета.

в) Приход од укидања и смањења резервисања

Приходима од укидања и смањења резервисања - исказују се приходи по основу укидања или смањења резервисања у складу са законом и релевантним прописима и актима Друштва.

г) Приходи по основу провизија реосигурања

Приходи по основу провизија реосигурања представљају провизије које Друштво остварује по уговорима од реосигуравача код којег реосигурава свој портфељ.

д) Остали пословни приходи

Остали пословни приходи обухватају приходе од провизије, регреса, закупнина, приходе по основу добијених спорова, камата, зелене карте, услужних штета, услужних записника МУП-а и други пословни приходи.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2022. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.1. Приходи (наставак)

3.1.2. Финансијски приходи

Финансијске приходе чине приходи од камата, курсних разлика, приходи по основу ефеката валутне клаузуле, и остали финансијски приходи, у складу са IAS 18, IAS 21 и другим релевантним Стандардима.

Приходи од камата на финансијску имовину се признају када је вјероватан прилив будућих економских користи Друштва и када је износ прихода поуздано мјерљив. Приход од камата је временски разграничен и признаје се методом ефективне каматне стопе, која представља стопу која тачно дисконтује (своди) процијењене будуће новчане токове у току очекиваног вијека финансијске имовине на нето надокнадиву вриједност те имовине приликом иницијалног признавања.

Приходи по основу камата односно финансијски приходи се највећим дјелом односе на пласмане депоноване у банци за покриће 50% гарантног фонда и техничке резерве и камате по обвезницама, а евидентирају се у обрачунском периоду у коме су настали.

3.1.3. Остали приходи

У оквиру осталих прихода, исказују се добици по основу продаје некретнина, опреме (основних средстава) и нематеријалних улагања, добици од продаје остатака осигураних оштећених ствари, добици од продаје ХОВ, наплаћена отписана потраживања, вишкови, приходи по основу ефеката уговорене заштите од ризика, приходи од смањења обавеза, приходи од укидања дугорочних резервисања и остали непоменути приходи.

3.1.4. Приходи по основу усклађивања вриједности имовине

Приходи по основу усклађивања вриједности имовине обухватају позитивне ефекте промјене поштене (фер) вриједности нематеријалних улагања, некретнина, опреме и залиха – до висине претходно исказаних расхода за та средства по основу вредносног усклађивања, као и других укидања исправки вриједности по основу вредносног усклађивања у складу са релевантним IAS и интерном регулативом Друштва.

3.2. Расходи

Расходи обухватају трошкове који проистичу из уобичајених активности Друштва. На рачунима расхода обухватају се пословни расходи, финансијски расходи, остали расходи и расходе по основу усклађивања вриједности имовине.

3.2.1. Пословни (функционални) расходи

У оквиру пословних расхода Друштво евидентира расходе за дугорочна резервисања и функционалне доприносе, уговорених износа и премија саосигурања и реосигурања, накнаде штета и остале накнаде неживотних осигурања, трошкове спровођења осигурања и друге функционалне расходе.

а) Расходи за дугорочна резервисања и функционалне доприносе

Расходе за дугорочна резервисања и функционалне доприносе чине допринос за превентиву, допринос заштитном фонду, допринос Агенцији за осигурање Републике Српске (АЗОРС) и ФБиХ, Биро зелене карте (Биро ЗК), доприноси прописани посебним Законом и остала резервисања и функционалне доприносе.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2022. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.2. Расходи (наставак)

3.2.1. Пословни (функционални) расходи (наставак)

а) Расходи за дугорочна резервисања и функционалне доприносе (наставак)

Допринос за превентиву

Средства превентиве представљају средства Друштва намијењена улагањима у превентивну заштиту, којима се предупредује остварење осигураног случаја на осигураној имовини и лицима и смањују последице штетних догађаја, а која се на основу критеријума утврђених Правилником о превентиви намјенски усмјеравају одређеним осигураницима Друштва.

Допринос за превентиву се обрачунава у проценту и за врсте осигурања у складу са Одлуком о максималним стопама режијског додатака коју доноси Управни одбор Друштва. Према наведеној Одлуци за све врсте неживотних осигурања превентива се обрачунава у износу од 1,5% од фактурисане премије, осим код осигурања од аутоодговорности. Код осигурања од аутоодговорности за подручје Републике Српске превентива се не исказује, док је за подручје Федерације БиХ превентива 1%, а све у складу са Одлуком о заједничкој тарифи премија и ценовнику за осигурање од одговорности за моторна возила у Републици Српској и Федерацији.

Накнада за противпожарну заштиту

Накнада за противпожарну заштиту обрачуната је у складу са Законом о заштити од пожара у висини од 0.04% од пословних прихода, (Службени гласник РС, бр. 89/14).

Накнада за унапређење опште корисних функција шума

Накнада за унапређење опште корисних функција шума обрачунава се по стопи од 0.07% на укупан остварен приход, (Службени гласник РС, бр. 89/14).

Противградна заштита

Противградна заштита обрачунава се по стопи од 0.25% од укупно оствареног прихода (Службени гласник РС, РС бр. 89/14).

Накнада за воде

Накнада за воде обрачунава се на основу Закона о водама, а основица је еквивалентни број становника.

Допринос заштитном фонду РС и ФБиХ

На основу обрачуна Заштитног фонда Републике Српске, Заштитног фонда ФБиХ, утврђена је висина доприноса заштитном фонду за покриће издатака за штете по основу непознатих и неосигураних возила. Обрачун се врши на основу фактурисане премије аутоодговорности.

Накнада Агенцији за осигурање РС и ФБиХ

Агенције за осигурање РС и ФБиХ врше обрачун накнада на основу укупно фактурисане премије Друштва.

б) Расходи накнаде штета и уговорених износа осигурања и премије саосигурања и реосигурања

Расходи накнаде штета и уговорених износа осигурања и премије саосигурања и реосигурања представљају расходе за исплату накнада штета и осигураних сума, других уговорених износа и учешће у добити осигураника, који се исплаћују осигураницима, односно корисницима осигурања.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2022. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)
- 3.2. Расходи (наставак)
- 3.2.1. Пословни (функционални) расходи (наставак)
- в) Расходи по основу повећања резервисања*
- Расходи по основу повећања резервисања се исказују у складу са законом и релевантним прописима и актима Друштва.
- г) Расходи по основу премија реосигурања*
- Расходи по основу премија реосигурања представљају расходе реосигурања ризика код Друштва за реосигурање са којим Друштво има закључене уговоре о реосигурању, док се за зелену карту реосигурање врши преко Бироа зелене карте БиХ.
- д) Трошкови спровођења осигурања*
- Трошкови спровођења осигурања обухватају расходе за обављање послова осигурања чије покриће се врши из режијског додатка. Трошкови спровођења осигурања обухватају трошкове амортизације нематеријалних улагања, трошкове амортизације некретнина и опреме, трошкове резервисања бенефиција за запослене, трошкове материјала, горива и енергије, производних услуга, рекламе и пропаганде, репрезентације, порезе и доприносе независне од резултата, трошкове непроизводних услуга, нематеријалне трошкове као и трошкове зарада, накнада зарада и друге трошкове за обављање послова осигурања.
- Трошкови прибаве осигурања су непосредни трошкови прибаве осигурања, а то су: трошкови провизије за закључене уговоре осигурања и трошкови запослених директно и искључиво запослених на прибави осигурања, односно у случају запослених који обављају више послова сразмјеран дио трошкова тог запосленог за дио радног времена који просјечно годишње проводи на директним и искључивим пословима прибаве осигурања. Трошкови испостављања докумената о осигурању, као и посредни трошкови попут рекламе и административни трошкови везани за обраду понуде и издавањем полисе не сматрају се непосредним трошковима и није их дозвољено разграничавати. Друштво врши разграничење трошкова прибаве осигурања у сразмјери учешћа преносне премије неживотних осигурања у укупној бруто премији неживотних осигурања.
- 3.2.2. **Финансијски расходи**
- Финансијске расходе чине расходи по основу камата, курсних разлика, негативни ефекти по основу валутне клаузуле и остали финансијски расходи.
- 3.2.3. **Остали расходи**
- Остале расходе чине губици по основу расходовања и продаје опреме и нематеријалних улагања, губици по основу продаје некретнина, губици од продаје материјала, губици од продаје ХОВ, расходи по основу исправке потраживања за премију, расходи по основу исправке осталих потраживања, расходи по основу отписа и остали непоменути расходи.
- 3.2.4. **Расходи по основу обезврјеђења имовине**
- У оквиру расхода по основу обезврјеђења имовине, исказују се негативни ефекти вриједносних усклађивања нематеријалних улагања, некретнина и опреме, дугорочних финансијских пласмана и потраживања, у складу с IAS 36 - Умањење вредности имовине и другим релевантним МРС и овом одлуком, према називима рачуна ове групе. На рачунима ове групе исказује се и негативан ефекат промјене поштене (фер) вриједности средстава, ускладу с IAS 16 – Некретнине, постројења и опрема, IAS 38 - Нематеријална имовина и осталим релевантним IAS -има.
- 3.3. **Прерачунавање девизних износа**
- Пословне промјене настале у иностраној валути (валути која није функционална), су прерачунате у функционалну валуту по званичном средњем курсу који је важио на дан пословне промене. Средства и обавезе исказане оригинално у иностраној валути на дан биланса стања, прерачунати су у функционалну валуту по званичном средњем курсу који је важио на тај дан.
- Средства и обавезе са уговореном валутном клаузулом прерачунате су на дан састављања биланса према уговореном курсу. Курсне разлике, настале као резултат прерачунавања, књиже се у корист финансијских прихода или на терет финансијских расхода.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршила 31. децембар 2022. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.4. Бенефиције за запослене

а) Порези и доприноси за обезбјеђење социјалне сигурности запослених

У складу са домаћим прописима и усвојеном рачуноводственом политиком, Друштво је обавезно да уплаћује доприносе разним државним фондовима за социјалну заштиту. Ове обавезе укључују доприносе на терет послодавца у износима који се обрачунавају примјеном специфичних, законом прописаних стопа. Друштво има законску обавезу да изврши обуставу обрачунатих доприноса из нето зарада запослених и да за њихов рачун изврши пренос обустављених средстава у корист одговарајућих државних фондова. Доприноси на терет запослених и на терет послодавца књиже се на терет трошкова у периоду на који се односе.

б) Бенефиције запосленима

У складу са законским прописима, Друштво је у обавези да исплати отпремнине, радницима који су закључили уговор о раду на неодређено вријеме, приликом одласка у пензију у висини три просјечне плате Друштва или три просјечне плате радника, ако је то за њега повољније. На основу IAS 19 "Накнаде запосленима" захтијева се обрачун и укалкулисавање садашње вриједности акумулираних права запослених на отпремнине.

Трошкови везани за накнаде приликом одласка у пензију утврђују се коришћењем метода пројектованих јединица кредитирања, са актуарским одмјеравањем које се врши на дан извјештаја о финансијском положају.

Друштво је самостално обрачунало и исказало дугорочне обавезе по основу отпремнина примјеном сопственог актуарског обрачуна у складу са захтевима IAS 19.

3.5. Порез на добитак

Текући порез на добитак

Текући порез на добитак представља износ који се обрачунава и плаћа у складу са Законом о порезу на добит. Текући порез на добитак представља износ који се обрачунава примјеном прописане пореске стопе од 10% на основицу утврђену пореским билансом, коју представља износ добитка прије опорезивања по одбитку ефеката усклађивања прихода и расхода, односно умањења за улагања у машине и опрему за обављање дјелатности извршене у току године, а у складу са пореским прописима Републике Српске.

Порески прописи Републике Српске предвиђају могућност умањења пореске основице за износе улагања у некретнине, постројења и опрему за обављање властите производне дјелатности и за износе плаћеног пореза на доходак и доприноса на лична примања за више од 30 новозапослених радника на крају пословне године.

Порески прописи Републике Српске не предвиђају могућност да се порески губици из текућег периода могу користити као основа за поврат пореза плаћеног у претходним периодима. Међутим, губици из текућег периода исказани у пореском билансу могу се користити за умањење пореске основице будућих обрачунских периода, али не дуже од пет година.

Одложени порез на добитак

Одложени порез на добитак се обрачунава коришћењем методе утврђивања обавеза према извјештају о финансијском положају – билансу стања, за привремене разлике произашле из разлике између пореске основе потраживања и обавеза у билансу стања и њихове књиговодствене вриједности. Важеће пореске стопе на дан биланса стања или пореске стопе које су након тог дана ступиле на снагу, користе се за утврђивање разграниченог износа пореза на добитак. Одложене пореске обавезе се признају за све опорезиве привремене разлике. Одложена пореска средства се признају за све одбитне привремене разлике и ефекте пореских губитака и пореских кредита, који се могу преносити у наредне фискалне периоде, до степена до ког ће вјероватно постојати опорезиви добитак од којег се пренијети порески губитак и кредити могу умањити.

Порези и доприноси који не зависе од резултата

Порези и доприноси који не зависе од резултата представљају плаћања према важећим републичким и општинским прописима ради финансирања разних комуналних и републичких потреба. Ови порези и доприноси укључени су у оквиру осталих пословних расхода.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршила 31. децембар 2022. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.5. Порез на добитак (наставак)

Порез на додатну вриједност

Законом о порезу на додатну вриједност уведена је обавеза и регулисан је систем плаћања пореза на додатну вриједност (ПДВ) на територији Босне и Херцеговине. Чланом 25 наведеног Закона услуге осигурања и реосигурања су ослобођене плаћања пореза на додатну вриједност.

3.6. Нематеријална улагања

Нематеријална улагања се почетно вреднују по набавној вриједности. Вредновање нематеријалних улагања након почетног признавања врши се примјеном основног поступка предвиђеног IAS 38 – Нематеријална имовина, односно по набавној вриједности умањеној за укупну амортизацију и укупне губитке по основу обезвјеђења. Накнадни издаци за нематеријална улагања се капитализују само ако је вјероватно да ће се остварити будуће економске користи, ако су економске користи изнад првобитно процјењених стандарда о учинку нематеријалних средстава и ако се издатак може поуздано утврдити и приписати средству.

Нематеријална имовина престаје да се признаје након отуђења или када се од њене употребе или отуђења не очекују никакве будуће економске користи. У моменту отуђења или стављања нематеријалног улагања ван употребе, разлика између књиговодствене вриједности и нето прилива који се добија тим отуђењем, признаје се као губитак или добитак периода.

За обрачун амортизације нематеријалних улагања примјењује се пропорционални метод отписивања. Нематеријална улагања и софтвер се амортизују по стопи од 20%, осим ако уговором или другим документом вријеме трајања улагања није дефинисано на другачији начин.

3.7. Некретнине и опрема

Земљишта, грађевински објекти и опрема су материјална средства која Друштво држи за пружање услуга или у административне сврхе, чији је очекивани корисни вијек употребе дужи од једне године. Почетно признавање врши се по набавној вриједности. Набавну вриједност чини вриједност по фактури добављача увећана за све трошкове настале до њиховог стављања у употребу.

Након почетног признавања, земљишта и некретнине се исказују по ревалоризованим вриједностима, које изражавају њихову поштenu (фер) вриједност на дан ревалоризације (процјене), умањену за укупан износ исправке вриједности по основу обрачунате амортизације и укупан износ исправке вриједности по основу обезвјеђења, све у складу са IAS 16.

Када се књиговодствена вриједност земљишта и грађевинских објеката повећа као резултат процјене, повећање се директно приписује капиталу као ревалоризациона резерва. Повећање се признаје у билансу успјеха до оног износа до којег се сторнира ревалоризационо смањење истог средства, које је претходно признато као расход. Када се књиговодствена вриједност средства смањи као резултат ревалоризације, смањење се признаје као расход. Смањење се директно књижи на терет ставке ревалоризационих резерви, у оквиру капитала, до износа постојећих ревалоризационих резерви које се односе на то средство, а преко тог износа на расходе текућег периода.

Након почетног признавања сва средства опреме исказују се по набавној вриједности умањеној за укупан износ обрачунате амортизације и укупан износ губитака због обезвјеђења, односно примјеном основног поступка предвиђеног IAS 16 - Некретнине, постројења и опрема.

Друштво је од 01.01.2022 године, примјенило IAS 16 - Некретнине, постројења и опрема, те их вреднује у активи као сталну имовину са правом кориштења а у пасиви као дио дугорочних и дио краткорочних обавеза.

У билансу успјеха исказује се трошак амортизације сталне имовине са правом кориштења и трошкови камата.

Добитак који настане приликом расходовања и продаје некретнина и опреме исказује се непосредно као ванредни приход у оквиру осталих прихода. Губитак настао приликом расходовања и продаје некретнина и опреме исказује се непосредно као ванредни расход у оквиру осталих расхода.

3.8. Инвестиционе некретнине

Инвестиционе некретнине су непокретности (земљишта или зграде – или дијелови зграда – или и једно и друго), које Друштво (као власник или корисник финансијског лизинга) држи ради остваривања прихода од издавања некретнине или ради увећања вриједности капитала или ради и једног и другог, а не ради употребе за обављање властите дјелатности у оквиру редовног пословања.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2022. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.8. Инвестиционе некретнине (наставак)

Почетно одмјеравање инвестиционих некретнина врши се по набавној вриједности која укључује трошкове трансакције. Вредновање инвестиционих некретнина након почетног признавања врши се по методу поштене (фер) вриједности. Повећање фер тржишне вриједности се исказује у оквиру прихода, а смањење у оквиру расхода периода. У складу са тим, не обрачунава се амортизација инвестиционих некретнина.

Накнадни издаци који се односе на већ признату инвестициону некретнину приписују се исказаном износу те инвестиционе некретнине, ако је вероватно да ће прилив будућих економских користи да буде већи од првобитно процјењене стопе приноса те инвестиционе некретнине. Сви остали накнадно настали издаци признају се као расход у периоду у којем су настали.

3.9. Амортизација

Амортизација некретнина, опреме и нематеријалних улагања обрачунавала се по стопама, које су одређене тако да се неотписана вриједност некретнина, опреме и нематеријалних улагања амортизује у једнаким годишњим износима у току предвиђеног корисног вијека трајања.

Амортизација се обрачунава на основицу коју чини неотписана вриједност, умањена за резидуалну вриједност, на почетку године као и на некретнине, опрему и нематеријална улагања стављена у употребу током године.

Процијењени корисни вијек употребе које је служио као основа за обрачун амортизације и примјењене стопе у пословној 2022. години су биле слjedeће:

<i>Главне групе основних средстава</i>	<i>Корисни вијек (година)</i>	<i>Стопа (%)</i>
<i>Компјутери</i>	4	25%
<i>Канцеларијски намјештај</i>	8	10%-12.50%
<i>Расхладни уређаји</i>	6	16.50%
<i>Аутомобили</i>	6 год. и 5 мј.	15.50%
<i>Уређаји за мјерење</i>	5	20%
<i>Грађевински објекти</i>	20-50	1,3%-18.52%
<i>Софтвер</i>	5	20%

3.10. Учешћа у капиталу контролисаних друштава

Учешћем у контролисаном друштву сматра се улагање којим је Друштво стекло контролу над тим друштвом. Друштво има контролно учешће у другом правном лицу када има директно или индиректно право или могућност да оствари 50% или више гласачких права у том правном лицу, односно када Друштво има директно или индиректно власништво над 50% или више капитала у том правном лицу, или могућност именовања већине чланова органа управљања или могућност ефективног вршења контролног утицаја на управљање тим правним лицем или на његову пословну политику.

Учешће у капиталу повезаног правног лица исказано је по набавној вриједности улагања, умањено за евентуална обезвређења. Друштво је власник 100% удјела у капиталу зависног правног лица "Дунав ауто" д.о.о. Бања Лука.

3.11. Финансијска имовина

Друштво признаје финансијско средство онда када постане једна од уговорених страна у финансијском инструменту.

Редовна куповина и продаја финансијских средстава се признаје на датум трговања - датум када се Друштво обавезало да ће купити или продати финансијско средство.

У зависности од намјере са којом су стечена, Друштво финансијска средства распоређује у једну од слjedeћих категорија:

- Финансијска средства која се држе до доспијећа;
- Финансијска средства намијењена трговању; и
- Финансијска средства расположива за продају.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2022. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.11. Финансијска имовина (наставак)

Финансијска средства се иницијално признају по набавној вриједности увећаној за трансакционе трошкове. Сва финансијска средства која се накнадно не исказују по фер вриједности, ефекте промјена у фер вриједности исказују у билансу успјеха.

Фер вриједност је цијена која би се наплатила за продају средства, или платила за пренос обавезе у редовној трансакцији између учесника на тржишту, на датум одмјеравања.

Трансакциони трошкови су трошкови који се могу директно приписати стицању, емитовању, или отуђењу неког финансијског средства или финансијске обавезе.

Финансијска средства престају да се признају када Друштво изгуби контролу над уговорним правима над тим инструментима, што се дешава када су права коришћења инструмената реализована, истекла, напуштена или уступљена.

Метода ефективне каматне стопе

Метода ефективне каматне стопе је метода обрачуна амортизованог трошка финансијске имовине и распоређивања прихода од камата током одређеног периода. Ефективна каматна стопа је каматна стопа која тачно дисконтује будућа новчана примања кроз очекивани вијек трајања финансијске имовине, или гдје је то могуће, краћег периода.

Приходи се признају на бази ефективне камате стопе за дужничке инструменте, изузев за оне који су исказани по фер вриједности кроз биланс успјеха.

3.11.1. Финансијска средства која се држе до доспећа

У категорију финансијских средстава која се држе до доспећа, Друштво класификује недериватна финансијска средства која испуњавају сљедеће услове:

- имају фиксне или одредиве исплате;
- имају фиксно доспијеће и постоји намјера и могућност да се држе до доспијећа.

Улагања у хартије од вриједности које се држе до доспијећа се вреднују по амортизованој вриједности, коришћењем метода ефективне каматне стопе. Амортизована вриједност је набавна вриједности умањена за отплате главнице, коригована за сваку разлику између набавне вриједности и износа доспећа и умањена за отплате главнице, и умањена за било који отпис услед обезвјеђења или ненаплативости. Ефективна каматна стопа је стопа по којој се дисконтује очекивани ток будућих готовинских плаћања до доспијећа.

Приходи настали у периоду држања хартија од вриједности у портфолију Друштва се приказују као приходи од камата. Све куповине и продаје хартија од вриједности се рачуноводствено евидентирају у моменту трансакције.

3.11.2. Финансијска средства намијењена трговању

Финансијска средства намијењена трговању представљају дио портфолија финансијских средстава којима Друштво управља и за који постоји доказ да су:

- Стечена са циљем продаје и/или поновне куповине у блиској будућности,
- Финансијска средства за краткорочно остваривање добити или
- Деривати финансијских средстава и деривати финансијских обавеза (осим ако представљају дио ефективног хеџинг инструмента).

Финансијска средства намијењена трговању се иницијално вриједнују по набавној вриједности. Набавна вриједности код овог типа финансијских средстава не укључује трансакционе трошкове који се могу директно приписати куповини / стицању / издавању финансијског средства. Ови трошкови се у cjелости евидентирају на терет биланса успјеха у тренутку куповине / стицања / издавања.

Фер вриједност финансијског инструмента приликом иницијалног признавања је уобичајена трансакциона цијена.

Накнадно мјерење финансијских средстава намијењених трговању се врши по фер вриједности. Фер вриједност се одређује на активном тржишту (берзи) и представља понуђену цијену берзе на дан вредновања финансијског средства. Промјена фер вриједности финансијских средстава намијењених трговању обухватају се у корист / терет биланса успјеха периода у коме су настале.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2022. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.11. Финансијска имовина (наставак)

3.11.3. Финансијска средства расположива за продају

Почетно мјерење финансијских средстава која су расположива за продају врше се по набавној вриједности увећаној за трансакционе трошкове који се директно могу приписати њиховој куповини односно стицању.

Накнадно мјерење финансијских средстава која су расположива за продају се врши по фер вриједности. Фер вриједност се одређује на активном тржишту (берзи) и представља понуђену цијену берзе на дан вредновања финансијског средства.

Добици и губици који настају због промјене фер вриједности директно утичу на капитал, односно на ревалоризационе резерве од инвестиција, са изузетком умањења за импаритетне губитке, камате обрачунате користећи метод ефективне каматне стопе, који се директно признају у добитак или губитак периода. Када се таква имовина продаје, или је изложена трајном смањењу вриједности, кумулативна добит или губитак претходно остварен у ревалоризационим резервама за улагања је укључен у приходе и расходе периода.

Фер вриједност финансијских средстава расположивих за продају изражених у иностраној валути се одређује у тој валути и прерачунава се по важећој курсној стопи на дан биланса стања. Промјена у фер вриједности која се може приписати промјенама курса и која резултира промјени амортизованог трошка средства, признаје се у билансу успеха, док се остале промјене признају као промјене у капиталу.

3.11.4. Краткорочна потраживања и пласмани

Краткорочна потраживања и пласмани су недериватна финансијска средства са фиксним или одређивим исплатама која нису котирана на активном тржишту.

Почетно мјерење пласмана и потраживања врши се по набавној вриједности увећаној за трансакционе трошкове који се директно могу приписати њиховом издавању. Накнадно вредновање кредита и пласмана врши се по амортизованој набавној вриједности примјеном ефективне каматне стопе. Ефективна каматна стопа је каматна стопа која дисконтује процјењене будуће новчане токове (приливе и одливе) на иницијалну књиговодствену вриједност кредита или пласмана (садашњу вриједност), за очекивани вијек трајања кредита или пласмана. Добити и губици услед амортизације се признају у нето износу у корист и/или на терет биланса успеха. Приходи по основу камата и накнада обрачунавају се примјеном ефективне каматне стопе на амортизовану вриједност.

Ако постоји објективни доказ да је настао губитак због умањења вриједности зајмова (кредита) и потраживања, износ губитка се одмјерава као разлика између књиговодствене вриједности средства и садашње вриједности процјењених будућних токова готовине дисконтованих по првобитној ефективној каматној стопи финансијског средства (тј. ефективној каматној стопи израчунатој приликом почетног признавања).

Признавање импаритетних губитака се врши на терет биланса успеха. Износи за које је вриједност ових средстава умањена по основу импаритетних губитака воде се преко рачуна исправки вриједности.

Уколико се износ импаритетног губитка смањује услед догађаја насталих након његовог иницијалног признавања, укидање импаритета се врши у корист биланса успеха, али укидање импаритета не може да буде у износу већем од амортизоване вриједности која би била на дан укидања да импаритет није био признат.

3.12. Потраживања по основу премије осигурања и остала краткорочна потраживања

Потраживања за премију осигурања представљају потраживања од уговорача осигурања, односно осигураних лица за полисирану премију осигурања у складу са уговореним условима у закљученој полиси осигурања. Висина премије осигурања утврђена је тарифом премије према врсти осигурања. Тарифну политику усваја Управни одбор Друштва.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2022. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.13. Процјењивање позиција активе

Друштво врши процјењивање позиција активе у складу са Правилником о начину процјењивања билансних и ванбилансних позиција друштва за осигурање ("Службени гласник РС", број 10/09 , број 91/14 и 57/22 , у даљем тексту: Правилник).

Позиције активе класификују се у категорије, зависно од степена наплативости, који се одређује на основу броја дана колико је прекорачен рок доспијећа, процјене финансијског положаја дужника и квалитета инструмената обезбјеђења наплате. Резервисања за потенцијалне губитке терете резултат пословања Друштва.

У складу са Правилником, сва потраживања Друштва разврставају се у сљедеће категорије:

1) прва категорија:

- а) потраживања од дужника чија је финансијска способност задовољавајућа по свим критеријумима,
- б) потраживања од дужника који своје обавезе измирује благовремено, а изузетно с доцњом до три мјесеца;

2) друга категорија:

- а) потраживања од дужника чија финансијска способност није задовољавајућа, али се не очекује њено погоршање, осим потраживања од несолвентног и неликвидног дужника,
- б) потраживања од дужника који своје обавезе измирује с доцњом до пет, а изузетно с доцњом до шест мјесеци;

3) трећа категорија:

- а) потраживања од дужника чија финансијска способност није задовољавајућа посебно ако се узме у обзир критеријум солвентности или ликвидности,
- б) потраживања од дужника који своје обавезе измирује с доцњом до седам, а изузетно с доцњом до девет мјесеци;

4) четврта категорија:

- а) потраживања од дужника у стечају или од дужника за кога се основано може очекивати да ће над њим бити отворен стечај,
- б) потраживања од дужника који своје обавезе измирује с доцњом од преко девет мјесеци,
- в) потраживања од дужника који обавезе по основу премије неживотног осигурања не плаћа послје истека периода осигурања, а ако је тај период дужи од једне године, не плаћа их послје истека годину дана од започињања периода осигурања за ту годину,
- г) потраживања од дужника који обавезе по основу премије реосигурања не плаћа послје истека периода реосигурања, а ако је тај период дужи од једне године, не плаћа их послје истека годину дана од започињања периода реосигурања за ту годину,
- д) потраживања од лица које је повезано лице с друштвом за осигурање, а која би иначе била класификована у другу или трећу категорију.

Износ резервисања за потенцијалне губитке добија се примјеном сљедећих процената на бруто износ потраживања од комитената:

<u>Категорија</u>	<u>% резервисања</u>
Прва категорија	5% -10%
Друга категорија	25% - 50%
Трећа категорија	50% - 75%
Четврта категорија	100%

Ненаплатива премија и потраживања се отписују након што су исцрпљене све могућности за наплату. Износ отписаних потраживања се приказује у билансу успјеха као расход уколико већ нису била на исправци вриједности. Већина потраживања по том основу имају већ формиране исправке вриједности. Сва накнадно наплаћена потраживања књиже се као приход од наплаћених отписаних потраживања у билансу успјеха и прилив новчаних средстава у билансу стања.

Уколико и поред свих предузетих активности (судских, вансудских и сл.) потраживања не могу да се наплате, врши се њихово трајно искњижавање из биланса у складу са посебним одлукама и политикама Друштва.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршила 31. децембар 2022. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.14. Готовински еквиваленти и готовина

Под готовином и готовинским еквивалентима се подразумевају новчана средства у конвербилним маркама и страном валути, средства на „БАМ“ и девизним рачунима код пословних банака.

Готовински еквиваленти и готовина укључују готовину у благајни, депозите код комерцијалних банака, као и ликвидна средства која се могу брзо конвертовати у познате износе готовине, уз безначајан ризик од промјене вриједности.

Готовина и готовински еквиваленти у страном валути се процењују примјеном средњег курса стране валуте на дан биланса. Обрачунате курсне разлике по овом основу књиже се на терет финансијских прихода или финансијских расхода.

3.15. Умањења финансијске имовине

Финансијска имовина, осим имовине исказане по фер вриједности кроз биланс успеха, процијењена је за индикаторе умањења на сваки датум биланса стања. Финансијска имовина је умањена тамо гдје је доказано да су, као резултат једног или више догађаја који су се десили након почетног признавања финансијске имовине, процијењени будући новчани токови инвестиције измијењени.

За акције које не котирају на берзи а класификоване су као расположиве за продају, значајан или продужен пад у фер вриједности вриједносног папира испод његовог трошка сматра се објективним доказом умањења.

За сву осталу финансијску имовину, укључујући откупиве хартије од вриједности класификоване као расположиве за продају, и потраживања по финансијском зајму, објективан доказ умањења може укључити:

- значајне финансијске тешкоће издаваоца или корисника; или
- пропуст или делинквенција у отплати камате или главнице; или
- могућност да ће дужник доћи у стечај или финансијску реорганизацију.

Што се тиче хартија од вриједности – улагања расположивих за продају, губици од умањења претходно признати кроз биланс успеха се не поништавају кроз биланс успеха. Било које увећање у фер вриједности након губитка умањења је признато директно у капитал.

Престанак признавања финансијске имовине

Друштво ће престати признавати финансијску имовину само када уговорна права на новчане токове од финансијске имовине истекну или ако пренесе финансијску имовину, па самим тим и све ризике и награде од власништва средства на други субјект. Ако Друштво не пренесе нити задржи суштински све ризике и поврате од власништва и задржи контролу над финансијском имовином, Друштво наставља да признаје финансијску имовину.

3.16. Активна временска разграничења

Активна временска разграничења обухватају разграничене трошкове прибаве осигурања, закупа, преносну премију реосигурања, разграничене трошкове реосигурања, унапријед урачунати трошкови за рентне штете и остале АВР.

Друштво врши разграничење трошкова прибаве у сразмјери учешћа резерве за преносне премије у укупној премији.

Разграничени трошкови прибаве, као активна временска разграничења, користе се због равномјерног терећења укупних трошкова посматраног пословног периода, и што реалнијег приказа коначног пословног резултата обрачунског периода.

3.17. Капитал и резерве

Капитал Друштва чини основни и остали капитал, резерве, ревалоризационе резерве по основу ревалоризације нематеријалне имовине, некретнина и опреме, нереализовани добици и нереализовани губици, нераспоређена добит, односно губитак ранијих година и нераспоређена добит, односно губитак или добитак текуће године.

Основни и остали капитал исказује се у номиналној вриједности, а вриједност акцијског капитала представља производ броја емитованих акција и њихове номиналне вриједности.

Друштво је дужно да у свом пословању одржава основни капитал најмање у висини која је прописана чланом 53.а. Закона о Друштвима за осигурање. Резерве Друштва обухватају законске, статутарне и друге резерве.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршила 31. децембар 2022. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.18. Дугорочна резервисања

Резервисања за накнаде и бенефиције запослених

Друштво врши резервисања за накнаде и бенефиције запослених у складу са МРС 19 „Примања запослених“. Приликом обрачуна резервисања за накнаде и бенефиције запослених, односно резервисање трошкова за исплату отпремнина код одласка у пензију користе се актуарске методе обрачуна.

Друштво је ангажовало овлашћеног актуара да у име Друштва изврши обрачун садашње вриједности акумулираних права запослених на отпремнине на дан 31. децембра 2022. године. Приликом обрачуна наведене садашње вриједности акумулираних права запослених на отпремнине овлашћени актуар је користио сљедеће претпоставке: дисконтна стопа од 5.0% годишње, пројектована стопа раста зарада од 1,01120959% (на основу просјечног раста у последњих 5 година), просјечна флукуација запослених у последњих 5 година 7,782427%, таблице морталитета СФРЈ 1980-1982, укупно за мушки и женски пол, као и остали услови неопходни за остваривање права на отпремнину.

3.19. Финансијске обавезе

Под финансијским обавезама сматрају се дугорочне обавезе (обавезе према повезаним правним лицима, дугорочни кредити, и остале дугорочне обавезе), краткорочне обавезе из пословања (добављачи и остале обавезе из пословања) и остале краткорочне обавезе.

Краткорочним обавезама сматрају се обавезе које доспјевају у року од годину дана од дана чинидбе, односно од дана годишњег биланса.

Финансијска обавеза је свака обавеза која представља уговорну обавезу:

- а) предаје готовине или другог финансијског средства другом правном лицу, или
- б) размјене финансијских инструмената са другим правним лицима под потенцијално неповољним условима.

Финансијске обавезе се иницијално признају у износу примљених средстава. Након почетног признавања финансијске обавезе се мјере у износу по коме је обавеза почетно призната умањена за отплате главнице, увећана за износе капитализованих камата и умањена за било који отпис одобрен од стране повјериоца. Финансијске обавезе су исказане по амортизованој вриједности коришћењем ефективне каматне стопе. Обавезе по основу камата на финансијске обавезе се евидентирају на терет финансијских расхода у периоду на који се односе и приказују у оквиру осталих краткорочних обавеза.

Финансијска обавеза престаје да се признаје када Друштво испуни обавезу или када је обавеза плаћања предвиђена уговором укинута или истекла.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршила 31. децембар 2022. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.20. Обавезе по основу штета и друге обавезе из пословања

Обавезе за штете по основу осигурања се евидентирају у висини накнаде за ликвидираних штете које треба исплатити осигураницима, корисницима осигурања или трећим оштећеним лицима. За износе пријављених, а неликвидираних обавеза по основу штета, као и за износе насталих, а непријављених обавеза по основу штета, Друштво формира резервисања. Уколико је обавеза исказана у иностраној валути или је уговорена валутна клаузула приликом почетног признавања, Друштво обавезу изражава у конвертибилним маркама, тако што се на износ у иностраној валути примењује званични средњи курс те стране валуте на датум трансакције, у складу са Ефекти промјена девизних курсева. Промјена девизног курса од датума трансакције до датума исплате обавезе исказују се као курсне разлике у корист прихода, или на терет расхода. Обавезе исказане у иностраној валути на дан биланса прерачунавају се према званичном средњем курсу, а курсне разлике признају се као приход или расход периода.

3.21. Резерве за преносне премије

Резерве за преносне премије су дио премије који се користи за покриће обавеза из осигурања које настају у наредном периоду. Обрачун преносне премије врши се последњег дана текућег обрачунског периода и на дан преноса портфеља осигурања. Основица за обрачун резерви за преносне премије је укупна премија осигурања утврђена уговором и израчунава се појединачно за сваки уговор о осигурању с тачним временским разграничењем. Преносна премија се обрачунава методом "pro rata temporis".

3.22. Резервисања средстава за настале пријављене, а неликвидиране штете

Резервисања средстава за настале пријављене, а неликвидиране штете врше се на основу процјене износа сваке појединачне штете, осим за штете за које, на основу расположиве документације, није могуће извршити такву процјену, а за које се резервација средстава врши на основу просјечне исплаћене штете у врсти осигурања којој та штета припада. Просјечни износ исплаћене штете израчунава се тако што се укупни износ исплаћених штета подјели са бројем тих штета. Штете у спору резервишу се у износу за који се очекује да би могао бити утврђен од стране суда.

Резерве за штете из уговора о осигурању од одговорности које се исплаћују у облику ренте, обрачунавају се актуарским методама у капитализованим износима (садашња вриједност будућих рентних исплата). Резерва се утврђује за сваку рентну штету посебно и при томе се користе таблице смртности и дисконтује се стопом која није већа од 5% годишње. Резервисања за индиректне трошкове обраде штета износе 1.1% од збира резерви за пријављене штете и резерве за настале непријављене штете.

3.23. Резервисања за настале а непријављене штете

Резервисања за настале непријављене штете утврђује се на основу статистичких података за настале непријављене штете, података о пријављеним штетама и технологије обраде штета, као и осталих расположивих података. Друштво резерве за настале непријављене штете утврђује методом очекиване квоте штета и то на основу података о рјешеним и резервисаним насталим пријављеним, а нерјешеним штетама не укључујући рентне штете и методом "Chain Ladder" (метода уланчаних лjestвица).

За обрачунавање резерви за настале непријављене штете по методи "Chain Ladder" (метода уланчаних лjestвица), користи се троугао развоја штета који се формира на основу података о развоју штета према критеријуму године настанка и године плаћања штета на основу којих се добијају кумулативни подаци о исплаћеним штетама по развојним годинама за сваку годину настанка. На основу тих података израчунавају се коефицијенти пораста плаћања штета по годинама настанка и просјечни коефицијенти пораста плаћања штета за сваку развојну годину.

Просјечни коефицијенти пораста плаћања штета представљају аритметичку средину коефицијента пораста плаћања штета по развојним годинама. Резерве за настале непријављене штете добијемо када укупан износ резерви умањимо за утврђену резерву по основу насталих пријављених, а нерјешених штета.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2022. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.24. Обезврјеђење вриједности сталних средстава

На дан биланса стања, руководство Друштва анализира вриједности некретнина, опреме, нематеријалних улагања, и инвестиционих некретнина приказаних у финансијским извјештајима. Уколико постоји индикација да за неко нематеријално улагање, односно некретнину и опрему, постоји обезврјеђење, надокнадиви износ тог средстава се процјењује како би се утврдио износ обезврјеђења. Уколико је надокнадиви износ неког средства процијењен као нижи од вриједности исказане у финансијским извјештајима, вриједност средства исказаног у финансијским извјештајима се смањује до своје надокнадиве вриједности.

Обезврјеђење се признаје као трошак текућег периода и евидентира у оквиру осталих пословних расхода, уколико средство није приказано у финансијским извјештајима по ревалоризованој вриједности, када се обезврјеђење третира као смањење ревалоризационе резерве до ревалоризованог износа.

Ако се касније поништи обезврјеђење, вриједност средства приказана у финансијским извјештајима се повећава до промијењене процјене надокнадивог износа, али тако да повећана вриједност приказана у финансијским извјештајима не прелази износ који би био приказан да се у протеклим годинама није рачунало обезврјеђење. Поништење обезврјеђења се рачуна као приход текућег периода, уколико средство није приказано у финансијским извјештајима по ревалоризованој вриједности, када се поништење обезврјеђења третира као повећање ревалоризационе резерве. На дан 31. децембар 2022. године, је извршена процјена овлашћеног процјењивача архитектонско-грађевинске струке, те не постоје индикације да је вриједност инвестиционих некретнина, нематеријалних улагања, некретнина или опреме обезврјеђена.

3.25. Издвојена средства за превентиве

Издвојена средства за превентиву се могу користити за потребе превентиве у складу са интерним актом и прописима за превентиву као и европским стандардима донијетим од стране Европског комитета осигурања.

4. ЗНАЧАЈНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЈЕНЕ

Презентација финансијских извјештаја захтијева од руководства коришћење најбољих могућих процјена и разумних претпоставки, које имају ефекта на презентоване вриједности средстава и обавеза и објелодањивање потенцијалних потраживања и обавеза на дан састављања финансијских извјештаја, као и прихода и расхода у току извјештајног периода. Ове процјене и претпоставке су засноване на информацијама расположивим на дан састављања финансијских извјештаја, а будући стварни резултати могу да се разликују од процијењених износа.

Процјене и претпоставке се стално преиспитују. Измјене књиговодствених процјена признају се у периоду измјене уколико се односе само на тај период или у периоду измјене у будућим периодима уколико измјена утиче на текући и будуће периоде.

Основне претпоставке које се односе на будуће догађаје и остале значајне изворе неизвјесности при давању процјене на дан биланса стања, која носе ризик са могућим исходом у материјално значајним корекцијама садашње вриједности средстава и обавеза у наредној финансијској години представљене су у наредном тексту:

Процијењени корисни вијек некретнина, опреме и нематеријалних улагања

Одређивање корисног вијека некретнина, опреме и нематеријалних улагања је засновано на историјском искуству са сличним средствима, као и предвиђеним технолошким напретком и промјенама економских и индустријских фактора. Адекватност процијењеног преосталог корисног вијека некретнина, опреме и нематеријалних улагања се анализира годишње или гдје год постоји индикација о значајним промјенама одређених претпоставки.

Обезврјеђење вриједности средстава

На дан састављања финансијских извјештаја руководство Друштва анализира вриједности средстава приказаних у финансијским извјештајима. Уколико постоји индикација да за неко средство постоји обезврјеђење, надокнадиви износ тог средства се процјењује како би се утврдио износ обезврјеђења. Уколико је надокнадиви износ неког средства процијењен као нижи од вриједности исказане у финансијским извјештајима, вриједност средства исказаног у финансијским извјештајима се смањује до своје надокнадиве вриједности.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2022. године

4. ЗНАЧАЈНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЈЕНЕ (наставак)

Исправка вриједности потраживања

Друштво обрачунава обезвјеђење сумњивих потраживања у складу са одредбама Правилника о начину процијењивања билансних и ванбилансних позиција друштва за осигурање ("Службени гласник РС", број 10/09, број 91/14и број 57/22) (напомена 3.13.), као и на основу процјене руководства Друштва засноване на историјском искуству. Руководство вјерује да није потребна додатна исправка вриједности потраживања, изузев резервисања већ приказаних у финансијским извјештајима.

Процјена резерви штета за настале непријављене штете

Резервисања за настале непријављене штете су процијењена уз помоћ актуарских метода. Извори података коришћених приликом обрачуна резервисања су интерни, преузети из детаљних анализа које се редовно проводе од стране Друштва. Тежиште пажње је на текућим трендовима, а кад у ранијим годинама није било довољно информација које су потребне за поуздану процјену развоја штета, користе се разумне претпоставке.

Резерве за настале непријављене штете се базирају на обрачунима које се раде за сваку врсту осигурања посебно. За сваку врсту осигурања користе се статистички подаци о штетама у више задњих година. За израчун резервисања се користи метода уланчаних љествица и метода очекиване квоте штета. Руководство верује да нису потребна додатна резервисања, изузев већ приказаних у финансијским извјештајима.

Бенефиције запосленима

Друштво је ангажовало овлашћеног актуара да у име Друштва изврши обрачун садашње вриједности акумулираних права запослених на отпремнине на дан 31. децембра 2022. године. Приликом обрачуна наведене садашње вриједности акумулираних права запослених на отпремнине овлашћени актуар је користио сљедеће претпоставке: дисконтна стопа од 5.0% годишње, пројектована стопа раста зарада од 1,01120959% (на основу просјечног раста у последњих 5 година), просјечна флукуација запослених у последњих 5 година 7,782427%, таблице морталитета СФРЈ 1980-1982, укупно за мушки и женски пол, као и остали услови неопходни за остваривање права на отпремнину.

Правична (фер) вриједност

Пословна политика Друштва је да објелодани информације о правичној вриједности оних средстава и обавеза за које постоје званичне тржишне информације и у случајевима када се правична вриједност значајно разликује од књиговодствене вриједности. Правична вриједност за ове потребе се дефинише као вриједност по којој се средство може реализовати, или обавеза измирити, на добровољној бази између субјеката који су упознати са стањем тих средстава, односно обавеза.

Не постоји довољно тржишно искуство, стабилност и ликвидност у условима купопродаје финансијских инструмената пошто званичне тржишне информације нису у сваком тренутку расположиве. Сходно томе, у таквом окружењу није могуће поуздано утврдити правичну вриједност. По мишљењу руководства Друштва, износи у финансијским извјештајима одражавају правичну вриједност која је у датим околностима највјеродостојнија и најкориснија за потребе извјештавања.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2022. године

5. ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈЕ ОСИГУРАЊА И САОСИГУРАЊА

	У ВАМ	
	За годину која се завршила 31. децембар	
	2022.	2021.
Обрачуната премија неживотног осигурања	28,042,588	25,724,966
Обрачуната премија животног осигурања		
Обрачуната премија саосигурања	305,554	240,491
Укупно обрачуната премија	28,348,142	25,965,457
Промјена преносне премије неживотних осигурања	(1,357,855)	(1,281,604)
Промјена преносне премије животног осигурања		
Промјена преносне премије саосигурања пасивна	35,450	(1,424)
Промјена преносне премије осигурања и саосигурања	(1,322,405)	(1,262,253)
Приход од преносне премије саосигурања - активна	(55,371)	47,355
Приход од преносне премије реосигурања	664,879	190,044
Приходи животног осигурања по основу провизије реосигурања		
Укупна промјена преносне премије	(712,897)	(1,024,853)
Укупно приход од премије осигурања	27,635,245	24,940,604

У току 2022. године Друштво је остварило раст бруто премије осигурања и саосигурања за 9.18% у односу на претходну годину, а нето приход се повећао за 10,80 %.
Повећање преносне премије реосигурања односи се на 2 фронтинг полисе у износу од 1.150.654 КМ, а ријеч је о вишегодишњим полисама.

6. ДРУГИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ

	У ВАМ	
	За годину која се завршила 31. децембар	
	2022.	2021.
Приход од учешћа у накнади штета из саосигурања у земљи	133,862	117,673
Приход од учешћа у накнади штета из реосигурања у иностранству	688,730	154,154
Приход од учешћа у накнади штета из реосигурања у земљи	25,424	353
Остали приходи по основу животног осигурања		
Приход од смањења резервисања-живот		
Приход од смањења резервисања-неживот (напомена 25)	552,820	93,066
Приход од укидања резервисања -превентива		115,983
Приход од поврата пореских и других дажбина	3,380	3,932
Приход од провизије реосигурања	330,291	243,146
Приход од регреса	794,600	777,707
Приход од закупнине некретнина, постројења и опреме	46,270	49,859
Остали пословни приходи	1,713	1,176
Приход по основу добијених спорова	2,825	6,435
Приход по основу камата од добијених спорова	10,883	34,723
Приходи од продаје зелене карте	46,864	80,196
Приход од услужних штета	71,521	70,857
Приходи од проналажења рј. осигураних ствари		22,693
	2,709,183	1,771,953

Евидентно повећање прихода по основу учешћа у накнади штета из реосигурања у иностранству, односи се на штете усјева и плодова, односно повећан број преузетих ризика у осигурању који су предати у реосигурање.

Смањење прихода од продаје зелене карте је посљедица уласка БиХ у МГА споразум.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2022. године

7. РАСХОДИ ЗА ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И ФУНКЦИОНАЛНИ ДОПРИНОСИ

	У ВАМ	
	За годину која се завршила 2022.	31. децембар 2021.
Допринос Заштитном фонду	179,843	184,495
Допринос Агенцији за осигурање, агенција за надзор	223,324	207,422
Допринос Бироу зелене карте БиХ	39,053	36,301
Допринос за превентиву (напомена 26)	255,642	216,762
Ватрогасни допринос	60	60
Остали расходи резервисања	-	-
	697,922	645,040

8. НАКНАДЕ ШТЕТА ИЗ ОСИГУРАЊА И ОСТАЛЕ НАКНАДЕ

	У ВАМ	
	За годину која се завршила 2022.	31. децембар 2021.
Ликвидиране штете - неживот	12,967,078	10,106,552
Ликвидиране штете - живот	-	2,466
Расходи по основу реосигурања	3,684,267	2,426,038
Повећање резервисања за штете - неживот (напомена 25)	869,571	442,088
Повећање резервисања за штете - живот (напомена 25)	-	340
	17,520,916	12,977,483

9. ТРОШКОВИ СПРОВОЂЕЊА ОСИГУРАЊА

	У ВАМ	
	За годину која се завршила 2022.	31. децембар 2021.
Трошкови бруто зарада и накнада зарада	3,839,308	3,877,114
Остали лични расходи и накнаде	377,534	298,143
Резервисања за бенефиције запосл. (напомена 22)	-	-
Трошкови закупнина	331,846	1,029,890
Трошкови рекламе и пропаганде	4,448,933	4,757,856
Остали непроизводних услуга	602,032	568,264
Репрезентација	140,913	166,321
Трошкови осигурања	39,995	36,065
Трошкови платног промета	104,999	99,545
Непроизводне услуге (ком.таксе,члан. надл.инс. и др.)	613,062	478,897
Остали нематеријални трошкови	208,403	197,151
Трошкови материјала, горива и енергије	398,438	370,271
Трошкови амортизације	238,965	241,391
Трошк.амортиз.-закупи-МРС 16	656,273	-
Трошкови пореза и доприноса	348,087	333,071
Трошкови провизија	1,089,305	948,303
	13,438,093	13,402,281

Остали лични расходи и накнаде за пословну 2022. године у износу од 377,534 ВАМ састоје се од топлог оброка-федерација, превоза, помоћ породици у случају смрти, отпремнине за одлазак у пензију, накнаде уговора о дјелу, накнаде за Управни одбор и одбор за ревизију и других личних примања.

Остале непроизводне услуге у износу од 602,032 ВАМ састоје се од трошкова птт услуга, (интернета,фиксни и мобилни), трошкова одржавања-рач.опрема, комуналних услуга, трошкова при регистрацији и др.

Трошкови закупнина су се значајно смањили у 2022. години у односу на 2021. годину због примјене МРС 16, односно примјене новог начина књижења –трошак амортизације сталне имовине са правом кориштења и трошкова камате.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2022. године

10. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ

	У ВАМ	
	За годину која се завршила	
	2022.	31. децембар 2021.
Приходи од камата на депозите	212,575	212,859
Приходи од камата на обвезнице	115,038	89,073
Приходи од камата на трансакционе рачуне		5,477
Приходи од камата по основу зајма, затезних камата, премије	6,189	17,406
Позитивне курсне разлике	25,789	7,559
Остали финансијски приходи		
	359,591	332,375

11. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ

	У ВАМ	
	За годину која се завршила	
	2022.	31. децембар 2021.
Расходи камата по дужничко повјерљачким односима и кредитима	11,947	17,000
Негативне курсне разлике	34,735	11,782
Камате по закупу-МРС 16	81,123	
Затезне камате	10,985	2,407
	138,790	31,189

У скалду са примјеном МРС 16, дио трошкова по основу закупа пословних простора приказујемо на конту трошка камата по закупу.

12. ОСТАЛИ ПРИХОДИ

	У ВАМ	
	За годину која се завршила	
	2022.	31. децембар 2021.
Наплаћена отписана потраживања	541,746	865,470
Добици од продаје хартија од вриједности	11,359	5,382
Приходи од смањења и укидања обавеза	12,679	16,225
Остали приходи-добијени спорови, рефундације боловања и др.	47,774	65,826
Добици од продаје некретнина и нематеријалних улагања	41,300	
Приходи од укидања дугорочних резервисања (напомене 22)		4,477
Добици од продаје сталних средстава	3,823	
	658,681	962,083

Приход од продаје некретнина у износу од 41,300 КМ се односи на продају стана и гаражног мјеста (инвестициона некретнина).

13. ОСТАЛИ РАСХОДИ

	У ВАМ	
	За годину која се завршила	
	2022.	31. децембар 2021.
Губици од продаје некретнина и нематеријалних улагања	331	5,090
Губици од продаје хартија од вриједности	90	819
Расходи од исправке вриједности потраживања за премије	377,697	720,004
Расходи по основу директних отписа потраживања	3,359	31,110
Расходи од исправке вриједности осталих потраживања	121,289	267,673
Остали расходи	41,552	12,000
Одобрени попусти осигураницима необавезна осигурања		
	544,318	1,036,077

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2022. године

14. НЕКРЕТНИНЕ, ОПРЕМА, ИНВЕСТИЦИОНЕ НЕКРЕТНИНЕ И НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА

	Земљи- ште	Грађевин- ски објекти	Опрема	Укупно некретнине и опрема	Инвести- ционе некретнине	Аванси и опрема у припреми	У ВАМ Немате- ријална улагања
Набавна вриједност							
Стање, 1. јануар 2021. године	31,588	3,109,148	3,975,989	7,085,137	5,731,780	33,059	1,799,877
Набавке у току године	-	-	175,968	303,467	-	-	-
Откуп	-	-	-	-	-	-	-
Процјена некретнина	-	109,499	-	-	-	-	-
Отписи или продаја - расходовање	-	-	(89,278)	(89,278)	(114,225)	(11,054)	-
Прекњижавање и усаглашавање	-	18,000	-	-	-	-	-
Стање, 31. децембар 2021.	<u>31,588</u>	<u>3,236,647</u>	<u>4,062,679</u>	<u>7,299,326</u>	<u>5,617,555</u>	<u>22,005</u>	<u>1,799,877</u>
Стање, 01. јанура 2022.	<u>31,588</u>	<u>3,236,647</u>	<u>4,062,679</u>	<u>7,299,326</u>	<u>5,617,555</u>	<u>22,005</u>	<u>1,799,877</u>
Набавке у току године	-	15,772	-	15,772	268,806	936,00	-
Грађев.објекти са правом кориш.-закупи	-	1,457,125	-	-	-	-	-
Процјена некретнина	-	950,607	173,005	1,123,612	1,041,217	-	-
Отписи или продаја – расходовање, сторно аморт.	-	(229,888)	(224,739)	(454,627)	(218,700)	-	-
Прекњижавање и усаглашавање	-	(168,000)	-	(168,000)	161,151	(20,936)	-
Стање, 31. децембар 2022. године	<u>31,588</u>	<u>5,262,264</u>	<u>4,010,945</u>	<u>9,273,209</u>	<u>6,870,029</u>	<u>2,005</u>	<u>1,799,877</u>
Исправка вриједности							
Стање, 1. јануар 2021.	-	78,888	3,456,421	3,535,309	-	-	1,755,388
Амортизација за текућу годину	-	78,961	141,926	220,887	-	-	20,515
Отписи и продаја	-	-	(76,061)	(76,061)	-	-	-
Процјена некретнина	-	-	-	-	-	-	-
Прекњижавање и усаглашавање	-	-	-	-	-	-	-
Стање, 31. децембар 2021.	-	<u>157,849</u>	<u>3,522,286</u>	<u>3,680,135</u>	-	-	<u>1,775,902</u>
Стање, 1. јануар 2022. године	-	<u>157,849</u>	<u>3,522,286</u>	<u>3,680,135</u>	-	-	<u>1,775,902</u>
Амортизација за текућу годину	-	78,888	151,920	230,808	-	-	8,157
Отписи и продаја	-	(229,888)	(179,201)	(409,089)	-	-	-
Амортизација за грађ.обј.са пра.кориш.	-	656,273	-	-	-	-	-
Прекњижавање и усаглашавање	-	(6,849)	-	(6,849)	-	-	-
Стање, 31. децембар 2022. године	-	<u>656,273</u>	<u>3,495,005</u>	<u>4,151,278</u>	-	-	<u>1,784,059</u>
Садашња вриједност							
- 31. децембар 2022. године	<u>31,588</u>	<u>4,605,990</u>	<u>515,940</u>	<u>5,121,930</u>	<u>6,870,029</u>	<u>2,005</u>	<u>15,818</u>
- 31. децембар 2021. године	<u>31,588</u>	<u>3,078,798</u>	<u>540,393</u>	<u>3,619,191</u>	<u>5,617,555</u>	<u>22,005</u>	<u>23,975</u>

Друштво на дан 31. децембар 2022. године није имало хипотека, залогова или других терета на сталним средствима Друштва.

Друштво је на дан 31.12.2022. године извршило процјену инвестиционих и функционалних некретнина, од стране овалштеног процјењивача некретнина које су у власништву Друштва, а према усвојеним интерним актима Друштва и МРС 40. Функционалне некретнине (15 некретнина) су повећане за износ од 950.607 КМ, а инвестиционе некретнине (27 некретнина) за износ од 1.041.217 КМ. Према Правилнику о улагању средстава друштва за осигурање, Агенције за осигурање Републике Српске Друштво је усвојило Упутство за процјену вриједности некретнина које служе за покриће техничких резерви Друштва (инвестиционе некретнине) и према коме је у обавези да сваке године врши процјену некретнина, а сваке треће године је обавезна процјена инвестиционих некретнина од овлашћеног процјењивача.

Друштво је такође почело да примјењује МРС 16., грађевински објекти са правом кориштења- закупи.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2022. године

15. ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

	У ВАМ	
	31. децембар 2022.	31. децембар 2021.
Учешће у капиталу зависног правних лица		
- Дунав ауто д.о.о. Бања Лука (100%)	2,000	2,000
Минус: Исправка вриједности учешћа	(2,000)	(2,000)
	-	-
Дугорочни финансијски пласмани (депозити):		
Комерцијална банка а.д. Бањалука	3,300,000	4,100,000
Наша банка а.д. Бањалука	450,000	450,000
Аддико банка	-	250,000
Атос банка а.д. Бањалука	750,000	-
Mf banka а.д. Бањалука	3,550,000	3,950,000
Raiffeisen bank д.д. Сарајево	-	-
Нова банка а.д. Бањалука	100,000	600,000
	8,150,000	9,350,000
Дугорочни финансијски пласмани (остало):	8,150,000	9,350,000
Хартије од вриједности које се држе до доспијећа:		
Атлант ББ д.о.о. Бања Лука - обвезнице		
МКД Синергија Плус - обвезнице		
Општина Лопаре - обвезнице	-	-
Обвезнице Владе Републике Српске	-	-
	-	-
Хартије од вриједности расположиве за продају:		
ХоВ које служе за покриће техничких резерви неживотних осигурања		
- Обвезнице Владе Републике Српске	6,048,374	4,673,553
ХоВ које служе за покриће техничких резерви животних осигурања		
- Обвезнице Владе Републике Српске		
	6,048,374	4,673,553
Остали дугорочни финансијски пласмани:		
Резервни фонд Бироа зелене карте	400,000	400,000
Фонд за накнаду штета Бироа зелене карте	237,883	226,262
Дугорочни кредити и депозит за запослене	57,174	62,981
	695,057	689,243
	14,893,431	14,712,796

16. ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРЕМИЈЕ

	У ВАМ	
	31. децембар 2022.	31. децембар 2021.
Потраживања за премију осигурања-неживот	4,961,067	5,434,460
Потраживања за премију саосигурања	21,737	127,436
	4,982,804	5,561,896
Минус:		
- Исправка вријед. потраж. за премију-неживот	(2,099,834)	(2,445,293)
	(2,099,834)	(2,445,293)
	2,882,970	3,116,603

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2022. године

16. ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРЕМИЈЕ (наставак)

Кретања на исправци вриједности потраживања по основу премије и осталих потраживања

	Исправка потраживања по основу премије.	Исправка осталих потраживања
Стање на 1. јануар 2021. године	2,766,663	2,874,691
Повећања у току године (напомена 13)	720,004	267,673
Наплаћена исправљена потраживања (напомена12)	(752,167)	(113,303)
Коначан отпис	(289,207)	(23,816)
Стање на дан 31. децембра 2021. године	2,445,293	3,005,245
Повећања у току године (напомена 13)	348,043	106,126
Наплаћена исправљена потраживања (напомена12)	(414,135)	(57,526)
Коначан отпис	(279,367)	(27,287)
Стање на дан 31. децембар 2022. године	2,099,834	3,026,558

17. ОСТАЛА ПОТРАЖИВАЊА

	31. децембар 2022.	У ВАР 31. децембар 2021.
Потраживања по основу регреса	1,896,468	1,776,724
Потраживања од учешћа у накнади штета	175,947	141,702
Потраживања по основу услужних штета	74,510	80,508
Потраживања по основу издатих зел. карата	1,416	2,820
Остала потраживања из специфичних извора	-	341
Потраживања по основу датих аванса за штете	32,507	32,507
Потраживања по основу провизије из послова реосигурања и саосигурања	-	5,683
Потраживања за камату	132,636	91,477
Потраживања по основу доспјелих ХОВ		
Потраживања по основу добијених судских спорова	642,361	621,349
Потраживања од повезаних правних лица	130,404	102,954
Потраживања по основу датих аванса	73,007	83,689
Потраживања од запослених	156,841	166,075
Потраживања за издати пословни простор	18,700	
Остала потраживања	845,610	813,377
	4,180,407	3,919,208
Минус: Исправке вриједности:		
- потраживања за регресе	(1,427,873)	(1,406,725)
- потраживања за дате авансе за штете	(32,507)	(32,507)
- потраживања по основу услужних штета	(45,495)	(45,495)
- потраживања по основу издатих зел. карата	(939)	(2,824)
- осталих потраживања из специфичних извора	-	(341)
- потраживања за камате	(9,204)	(9,204)
- потраживања за издати пословни простор	(3,500)	(3,500)
- потраживања од повезаних правних лица	(97,774)	(97,774)
- потраживања за добијене спорове	(585,908)	(585,908)
- потраживања од запослених	(91,243)	(91,243)
- потраживања по основу датих аванса	(8,744)	(8,744)
- осталих потраживања	(723,371)	(720,980)
	(3,026,557)	(3,005,245)
	1,153,850	913,963

Нето потраживања од запослених на дан 31. децембар 2022. године износе 65,598 БАР и односе се на потраживања по основу премија аутоодговорности, рефундације трошкова мобилних телефона (прекорачења одобреног лимита), аконтација за службени пут и остала потраживања од запослених.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2022. године

18. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ И ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА

	У ВАМ	
	31. децембар 2022.	31. децембар 2021.
Орочени депозити и одобрени зајмови:		
Банка Поштанска штедионица а.д. Бањалука	1,900,000	1,000,000
Наша банка а.д. Бањалука	259,917	-
Sberbank а.д. Бањалука		750,000
Mf banka а.д. Бањалука	400,000	1,150,000
Нова банка а.д. Бањалука	500,000	100,000
Raiffeisen bank d.d. Сарајево		500,000
Аддико банка, Бања Лука	250,000	
Одобрени краткорочни зајмови осигураницима		
	3,309,917	3,500,000
Финансијска средства по фер вриједности кроз БУ намијењена трговању:		
Хартије од вриједности - ПИФ Zepier		-
Хартије од вриједности - ППЛП-Проит плус	7,857	4,710
Хартије од вриједности - Кристал фонд		-
DUIF Kristal Invest-OAIF Opportunity fund		-
DUIF-Kristal Invest-OMIF Future fund	23,211	21,383
DUIF-Kristal Invest-OMIF Maximus fund	26,532	20,236
	57,600	46,330
	3,367,517	3,546,330

Краткорочни финансијски пласмани се односе на орочене депозите који су орочени код пословних банака, са каматном стопом у распону од 0.01% до 1.90% годишње.

19. ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА

	У ВАМ	
	31. децембар 2022.	31. децембар 2021.
Жиро рачун	2,499,828	2,081,520
Девизни рачуни	65,782	79,475
Благајна	4,309	3,617
Резервисана средства		
	2,569,919	2,164,611

20. АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	У ВАМ	
	31. децембар 2022.	31. децембар 2021.
Разграничени трошкови прибаве осигурања	2,350,705	2,119,709
Преносна премија реосигурања	1,263,553	598,674
Преносна премија саосигурања	210,485	175,035
Резервисане штете на терет реосигуравача	193,028	77,546
Резервисане штете на терет саосигуравача	191,057	81,025
Разграничени трошкови реосигурања	227,311	199,838
Разграничени трошкови саосигурања	70,082	95,445
Остала активна временска разграничења	1,254,918	706,145
	5,761,139	4,053,417

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2022. године

21. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВЕ

	У ВАМ	
	31. децембар 2022.	31. децембар 2021.
Акцијски капитал	15,341,300	15,341,300
Емисиони губитак	(4,007,383)	(4,034,299)
Законске резерве	15,215	15,215
Ревалоризационе резерве	1,047,334	187,962
Нереализовани добици по основу фин. средстава	97,092	150,169
Добитак текуће године	79,124	26,917
Основни капитал	12,572,682	11,687,264

Капитал Друштва на дан 31.12.2022. године износи 15,341,300 КМ и састоји се од 153,413 редовних акција класе „А“ номиналне вриједности 100 КМ по једној акцији.

Емисиони губитак са стањем на дан 31. децембар 2022. године у износу од 4,007,383 КМ настао је у 2015. години, у двије емисије акција испод номиналне вриједности током 2015. године.

Законске резерве у износу од 15,215 КМ настале су издвајањем из акцијског капитала и дијелом из добити Друштва на основу Закона о привредним друштвима, који дефинише да се ове резерве издвајају из добити све док резерва не достигне износ од 10% основног капитала.

Ревалоризационе резерве износе 1,047,334 КМ, а представљају ефекат процијене фер вриједности грађевинских објеката, а која је извршена на дан 31.12.2022. године.

Нереализовани добици у износу од 368,485 КМ односе се на добитке по основу повећања фер вриједности ХОВ које су класификоване као финансијска имовина расположива за продају.

Нереализовани губици у износу од 271,395 КМ односе се на губитке по основу смањења фер вриједности ХОВ које су класификоване као финансијска имовина расположива за продају.

Структура акцијског капитала Друштва на дан 31. децембар 2022. године је била сљедећа:

	Број акција	У ВАМ	У %
Dunav Stockbroker а.д. Београд	125,089	12,508,900	81,5374
Дунав осигурање а.д. Београд	12,885	1,288,500	8,3989
Интеграл инжењеринг а.д. Бања Лука	3,953	395,300	2,5767
Посавец Дубравко	1,651	165,100	1,0761
Софтић Џенис	1722	172,200	1,224
Антонијевић Небојша	1263	126,300	0,8233
Бањалучка пивара а.д. Бања Лука	787	78,700	0.5130
DUIF Management Solutions -OMIF VB FOND	608	60,800	0.3963
Јанковић Славиша	467	46,700	0.3044
Остали мали акционари	4,988	498,800	3,1499
	153,413	15,341,300	100.00

Номинална вриједност једне акције са стањем на дан 31. децембар 2022. године износи 100 КМ. Према подацима са Бањалучке берзе, тржишна вриједност акција Друштва на дан 31. децембар 2022. године износи 37.10 КМ.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2022. године

21. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА

	31. децембар 2022.	У ВАМ 31. децембар 2021.
Резервисања за бенефиције запослених	64,645	-
Остала резервисања	-	71,231
	<u>64,645</u>	<u>71,231</u>

Кретања на дугорочним резервисањима у пословној 2022. и 2021. години су била сљедећа:

Стање	Математи-чка резерва	Резерва за учешће у добитку	Резервисања за накнаде и бенефиције запослених	Остала резерви- сања	Укупно
Стање 1. јануар 2021.	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>74,223</u>	<u>4,477</u>	<u>78,700</u>
Повећање резервисања					
Смањење резервисања			(2,992)	(4,477)	(7,469)
Исплата резервисања					
Стање 31. децембар 2021.	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>71,231</u>	<u>-</u>	<u>71,231</u>
Повећање резервисања (напомена 7)					
Смањење резервисања			(6,586)		(6,586)
Исплата резервисања					
Стање 31. децембар 2022.	<u></u>	<u></u>	<u>64,645</u>	<u></u>	<u>64,645</u>

Резервисања за бенефиције за запослене на дан 31. децембар 2022. године у износу од 64,645 БАМ се односе на резервисања по основу обрачуна садашње вриједности акумулираних права запослених Друштва на отпремнину у складу са IAS 19 – бенефиције запослених. Основне претпоставке кориштене приликом обрачуна резервисања за бенефиције запослених објелодањене су у напомени 4.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2022. године

22. КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	У ВАМ	
	31. децембар 2022.	31. децембар 2021.
Краткорочне обавезе по основу закупа	124,433	
Обавезе по основу штета и уговорених износа	-	-
Добављачи у земљи и у иностранству	970,697	1,005,939
Обавезе за премију реосигурања, саосигурањ	2,166,018	1,759,734
Обавезе за порезе, доприносе и друге дажбине	2,528	1,560
Обавезе за порез из резултата	-	3,577
Обавезе за доприносе на зараде	251,079	115,721
Обавезе за нето зараде	230,082	210,427
Обавезе за порезе на зараде	43,460	18,366
Обавезе за уговоре о дјелу	12,546	9,244
Обавезе за накнаде члановима Управног одбора и Одбора за ревизију	33,000	40,115
Обавезе за закуп	84,283	83,400
Остале краткорочне обавезе	530,931	220,978
Одложене пореске обавезе	154,161	53,327
	4,603,218	3,522,388

Повећање краткорочних обавеза по основу закупа односи се на примјену MPC-16 (грађевински објекти са правом кориштења.)

Одложене пореске обавезе у износу од 154,161 КМ, се односи на обрачун од 10 % ревалоризационих резерви.

23. ПРЕНОСНЕ ПРЕМИЈЕ

	У ВАМ	
	31. децембар 2022.	31. децембар 2021.
Неживотно осигурање:		
Стање преносне премије неживотног осигурања на почетку године	13,707,347	12,781,906
Стање преносне премије саосигурања на почетку године	81,034	100,713
Повећање преносне премије	1,353,569	925,441
Повећање преносне премије саосигурања (напомена 5)	55,371	(19,679)
Стање преносне премије на крају године	15,197,321	13,788,381
Животно осигурање:		
Стање преносне премије животног осигурања на почетку године		-
Смањење / повећање преносне премије (напомена 5)		-
Стање преносне премије на крају године-живот		-
Укупно стање преносне премије на крају године	15,197,321	13,788,381

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2022. године

24. РЕЗЕРВИСАЊА ЗА ШТЕТЕ

	31. децембар 2022.	У ВАР 31. децембар 2021.
Резервисане штете - неживот		
Резервисање за пријављене штете	4,014,076	4,075,499
Резервисања за рентне штете	1,096,515	1,134,317
Резервисање за настале непријављене штете	3,636,020	3,226,356
Резервисање за индиректне трошкове	88,376	82,065
Резервисање за удјеле у штетама реосигурања	193,029	77,546
Резервисање за удјеле у штетама саосигурања	191,057	81,025
	9,219,073	8,676,808
Резервисане штете - живот		
Резервисање за пријављене штете		-
Резервисање за настале непријављене штете		-
Резервисање за индиректне трошкове		-
		-
	9,219,073	8,676,808

Резервисања за штете неживотног осигурања

Кретање на резервисањима за штете неживотног осигурања у пословној 2022. и 2021. години може се приказати, на следећи начин:

	Резервисање за настале непријављене штете	Резервисање за настале пријављене неликвидне штете	Резервисања за директне и индиректне трошкове обраде штета	Укупно	
Стање, 1. јануар 2021. године	3,014,596	4,002,979	1,188,966	77,193	8,283,734
Повећање резервисања на терет реосигуравања		43,712			
Повећање резервисања у току године	1,196,925	7,261,128	15,853	31,979	8,549,597
Смањење резервисања у току године	(985,165)	(7,073,749)	(70,502)	(27,107)	(8,156,523)
Стање, 31. децембар 2021. године	3,226,356	4,234,070	1,134,317	82,065	8,676,808
Повећање смањењерезервисања на терет реосигуравања		225,514			225,514
Повећање резервисања у току године	409,664			6,311	415,975
Смањење резервисања у току године		(61,422)	(37,802)		(99,225)
Стање, 31. децембар 2022. године	3,636,020	4,398,162	1,096,515	88,376	9,219,073

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2022. године

26. ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	31. децембар 2022.	У ВАРМ 31. децембар 2021.
Допринос за превентиву (напомена 7)	185,093	75,962
	185,093	75,962

Кретање на доприносу за превентиву у пословној 2022. и 2021. години може се приказати, на следећи начин:

	31. децембар 2022.	31. децембар 2021.
Стање на почетку године	75,962	115,983
Издвајање на терет расхода (напомена 7)	255,643	216,762
Исплата средстава превентиве у току године	(146,512)	(140,800)
Смањење обавезе по основу укидања прев- 2020		(115,983)
Стање на крају године	185,093	75,962

Кориштење средстава превентиве у току 2022. године се односи на исплату осигураницима: за набавку противпожарне опреме, ватрогасног возила, набавку опреме за превентивни сервис, набавку опреме кочиони систем, адаптацију интерне радионице за ремонт возила и поправке машина за одржавање, превентивни сервис грађевинске опреме и машина, а све у циљу предупређења и смањења настанка штетних догађаја.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2022. године

27. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК

(а) Компоненте пореза на добит

	У ВАМ	
	За годину која се завршила 31. децембра	
	2022.	2021.
Порески расходи периода	(14,608)	(18,286)
Одложени порески расходи	(7,669)	(12,014)
Одложени порески приходи периода		-
	(22,277)	(30,300)

(б) Усаглашавање пореза на добитак и производа резултата пословања прије опорезивања и прописане пореске стопе

	У ВАМ	
	Година која се завршила 31. децембра	
	2022.	2021.
<i>Добитак, прије опорезивања</i>	79,124	26,917
Порез на добитак по стопи од 10%	7,912	2,692
Порески ефекат расхода / прихода који нису признати код одређивања опорезиве добити	(973)	(3,580)
Порески ефекат амортизације	7,669	12,014
Порески добитак-губитак	(14,608)	(18,286)
<i>Порез на добитак</i>		
<i>Ефективна пореска стопа</i>	0%	0%

в) Одложене пореске обавезе

	У ВАМ	
	Година која се завршила 31.децембра	
	2022.	2021.
Стање 1. јануара	53,327	41,313
Пореска амортизација	7,669	12,014
Ефекти процјене вриједности некретнина	93,165	-
Стање 31. децембра	<u>154,161</u>	<u>53,327</u>

28. ВАНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА

	У ВАМ	
	Година која се завршила 31. децембра	
	2022.	2021.
Стање 1. јануара	6,092	-
Ванбилансна евиденција	(9,414)	6,092
Стање 31. децембра	<u>3,322</u>	<u>6,092</u>

Ванбилансна евиденција у износу од 3,322 БАМ се односи на активирани две гаранције и то:
571-ГЦ2022/150 у износу од 1,928 БАМ од 22.09.2022
571-ГЦ2022/55 у износу од 1,394 БАМ од 14.03.2022

Друштво има одобрен оквирни кредит за гаранције од 15.02.2019 број: 571-ОК2019/4 у износу од 40,000 БАМ.

Неискориштени износ лимита на дан 31.12.2022 оквирног кредита за гаранције износи 36,678 БАМ, у складу са извјештајем о текћим задужењима пословног субјекта од Централног регистра кредита у Босни и Херцеговини.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршила 31. децембар 2022. године

29. ИНТЕРНИ ОДНОСИ

Повезана лица Друштва (чланице Дунав групе) у току пословне 2022. године, као и на дан 31. децембар 2022. године су :

1. Дунав Ауто д.о.о. Бања Лука,
2. Дунав Stockbroker а.д. Београд,
3. Дунав-Ре а.д.о. Београд,
4. Дунав осигурање а.д.о. Београд,
5. Дунав Турист д.о.о. Београд,
6. Дунав Ауто д.о.о. Београд,
7. Дунав Друштво за управљање добровољним пензијским фондом а.д. Београд,
Дунав ауто логистика д.о.о. Београд.

	31. децембар 2022.	У ВАМ 31. децембар 2021.
БИЛАНС СТАЊА		
АКТИВА		
Дугорочни финансијски пласмани - Учешћа у капиталу зависних правних лица		
Потраживања за премију		
Дунав ауто д.о.о. Бања Лука	1	-
Потраживања за премију реосигурања		
Дунав-Ре а.д.о. Београд	-	20,775
Потр.по осн.учешћа у накнади штета у земљи-реосиг		
Дунав-Ре а.д.о. Београд	175,313	
Потраживања из спец.посл.усл.штете		
Дунав осигурање а.д.о. Београд	4,834	8,356
Остала потраживања		
Дунав-Ре а.д.о. Београд	-	91,947
Дунав осигурање а.д.о. Београд	7,225	7,189
Дунав ауто д.о.о. Бања Лука	131,282	102,954
УКУПНО АКТИВА	318,655	231,221
ПАСИВА		
Краткорочне обавезе		
Дунав-Ре а.д.о. Београд	1,455,042	1,359,121
Дунав осигурање а.д.о. Београд	1,854	927
Дунав ауто д.о.о. Бања Лука	1,027	9795
Дунав турист	1,538	1,235
УКУПНО ПАСИВА	1,459,461	1,371,078
БИЛАНС УСПЈЕХА		
	31. децембар 2022.	У ВАМ 31. децембар 2021.
Приходи од премија осигурања неживотних осигурања		
ДУНАВ АУТО БАЊА ЛУКА	573	1361
Провиз.по осн.уг.о реос.и ретроц.-по осн.пред.РД		
ДУНАВ РЕ БЕОГРАД	250,749	232,186
Приходи по основу учешћа у накнади штета		
ДУНАВ РЕ БЕОГРАД	688,730	154,154
Приходи од закупнина		
ДУНАВ АУТО БАЊА ЛУКА	32,870	14,130
Приход од укидања резервисања		
ДУНАВ ОСИГУРАЊЕ БЕОГРАД	-	-
Приходи од услужних обрада и процена штета		
ДУНАВ ОСИГУРАЊЕ БЕОГРАД	68,421	64,813
Остали приходи од премије-реосигу-ино		
ДУНАВ РЕ БЕОГРАД	-	20,775
Остали приходи		
ДУНАВ ОСИГУРАЊЕ БЕОГРАД	-	9,634
ДУНАВ АУТО БАЊА ЛУКА	-	-
Укупно приходи	1,041,343	497,052

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2022. године

РАСХОДИ

Расходи по основу премија реосигурања		
ДУНАВ РЕ БЕОГРАД	1,511,998	1,576,976
Трошкови накнаде штета		
ДУНАВ РЕ БЕОГРАД-трошкови вјештачења		
ДУНАВ ОСИГУРАЊЕ БЕОГРАД	5,672	3,353
Трошкови посредовања у осигурању		
ДУНАВ АУТО БАЊА ЛУКА	61,422	81,432
Трошкови закупнине		
ДУНАВ АУТО БАЊА ЛУКА		
ДУНАВ ОСИГУРАЊЕ БЕОГРАД	3,729	3,708
Трошкови рекламе и пропаганде ТП		
ДУНАВ АУТО БАЊА ЛУКА	9,642	31,845
Остали расходи		
ДУНАВ РЕ БЕОГРАД -обавезе за провизију	-	-
ДУНАВ ОСИГУРАЊЕ БЕОГРАД	-	-
ДУНАВ АУТО БАЊА ЛУКА	1,086	1097
ДУНАВ ТУРИСТ	1,538	3,104
Укупно расходи	1,595,087	1,701,514

Трансакције са повезаним правним лицима приказане су кроз биланс стања и биланс успеха, односно међусобна потраживања и обавеза, као и приходи и расходи који су и описани у прегледу.

Трансакције са ДУНАВ-РЕ а.д.о. Београд се односе на уговоре о реосигурању, а обухватају премију реосигурања, провизију по уговору о реосигурању и штете на терет реосигураваача.

Трансакције са ДУНАВ ОСИГУРАЊЕ а.д.о. Београд се односе на штете по основу зелене карте, услужну процјену и исплату штета по основу зелене карте, закупа пословног простора и плаћене порезе на имовину. Трансакције са ДУНАВ ТУРИСТ д.о.о. Београд се односе на услуге смјештаја у хотелу Дунав Турист на Златибору.

Трансакције са ДУНАВ АУТОМ д.о.о. Бања Лука се односе на закуп пословног простора, приход по основу премије осигурања, трошкове по основу услуга техничког прегледа.

Накнаде члановима Управе и другим особама на кључним руководећим положајима биле су:

	У ВАМ	
	Година која се завршила	
	31. децембар	
	2022.	2021.
Бруто плате управе	171,070	169,696
Накнада Управном одбору	61,200	61,200
Накнаде Одбору за ревизију	19,200	19,200
	251,470	250,096

30. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА ОСИГУРАЊА

Друштво закључује активне уговоре о осигурању којима се ризик осигурања преноси са клијената на Друштво, као и пасивне уговоре о реосигурању којима се ризик осигурања преноси са Друштва на реосигуравааче.

По својој природи сваки појединачан ризик осигурања је случајан и непредвидив. Код пружања једне или више врста осигурања, основни ризик произилази из чињенице да укупна штета и накнада плаћена по уговору пређу износ премије или преузетих обавеза по поједином ризику, због учесталости или величине штета.

Основни видови осигурања су: осигурање од незгоде, осигурање имовине, осигурање од аутоодговорности, потпуно осигурање моторног возила (каска), осигурање робе у транзиту и путничко (здравствено) осигурање.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2022. године

30. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА ОСИГУРАЊА (наставак)

Друштво преноси дио ризика, који се односи на осигурање имовине, на реосигуравача. За одређене врсте осигурања максимална изложеност ризику је ограничена кроз уговоре о осигурању од незгоде, као и од кумулативне штете, у зависности од потребе која произилази из овог одређеног ризика.

Управљање ризиком осигурања има за циљ да омогући Друштву остварење добити на начин да се не угрозе основни интереси осигураника, корисника осигурања и других поверилаца, као ни стабилност пословања.

Друштво непрекидно прати сопствену изложеност ризику осигурања, што обухвата препознавање, процјењивање и мјерење ризика, те на основу тога доношење одговарајућих одлука и предузимање конкретних активности. Праћење кључних показатеља који су од значаја за управљање ризиком унапријеђено је како у погледу обухватности, тако и по питању поузданости.

Редовни пословни извјештаји за руководство Друштва садрже сљедеће информације:

- остварене пословне резултате - у односу на планове, циљеве и стандарде,
- показатеље реализације премије и штета по линијама производа,
- маргину солвентности, гарантну резерву, техничке резерве,
- структуру и адекватност улагања техничких резерви,
- анализе адекватности резервисаних штета и
- друге показатеље управљања ризицима утврђене прописима.

Реосигурање и саосигурање

Према Правилнику о условима и начину саосигурања и реосигурања, вишкове ризика изнад сопственог самопридржаја Друштво пласира у реосигурање или у саосигурање. Самопридржај је дио ризика који Друштво може покрити сопственим средствима, али тако да исплатом штета остане солвентно.

Највећи износ до кога Друштво може својим средствима покривати обавезе из уговора о осигурању утврђује се Одлуком о табели максималног самопридржаја, Одлука о табели максималног самопридржаја се доноси сваке године од стране Управног одбора друштва, а на приједлог стручне комисије за наредну годину.

Фактори који одређују самопридржај су финансијски капацитет и технички капацитет. Финансијски капацитет Друштва су резерве којима оно располаже. Технички капацитет је одређен величином и структуром портфеља осигурања Друштва.

Друштво је непокривене вишкове ризика изнад максималног самопридржаја у 2022. години обезбјеђивало закључивањем ексцедентног уговора о реосигурању имовинских ризика, уговора о реосигурању вишка штете за домаћу аутоодговорност, уговора о квотном реосигурању усјева и плодова.

Друштво је вишак штете по основу зелене карте БиХ, покрило Уговором о реосигурању зелене карте код Бироа зелене карте БиХ, којим је дефинисано покриће и обавеза реосигуравача за штетне догађаје, које прелазе самопридржај Друштва. Према наведеном уговору, висина самопридржаја које осигуравајуће друштво може носити износи максимално 200,000 EUR (еквивалент: 391,166 BAM).

Уговором о ексцедентном реосигурању имовинских ризика реосигурани су вишкови ризика изнад самопридржаја цедента у периоду 01. јануар – 31. децембар 2022. године код сљедећих осигурања: осигурање од пожара и других опасности изван индустрије и занатства, осигурање од пожара и других опасности у индустрији и занатству, осигурање техничких грана, осигурање одговорности, остала осигурања имовине, осигурање финансијских губитака.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
 За годину која се завршила 31. децембар 2022. године
 30. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА ОСИГУРАЊА (наставак)

РБ	Максимални самопридржај за 2022. годину: Група осигурања, тарифа, класа, врста осигурања, начин осигурања, догађај	Износ самопридржаја у КМ
1	2	3
1)	1. Осигурање од пожара и других опасности изван индустрије и занатства -Тарифа I	950.000,00
	2. Осигурање од опасности провалне крађе и разбојништва -Тарифа IV	300.000,00
	3. Осигурање стакла од лома -Тарифа V	158.540,00
	4. Остала осигурања	135.900,00
	5. Осигурање од пожара и других опасности у индустрији и занатству - Тарифа II	
	а) пожар по класама опасности:	
	I класа	1.100.000,00
	II класа	1.000.000,00
	III класа	900.000,00
	IV класа	700.000,00
	V класа	600.000,00
	VI класа	500.000,00
	VII класа	400.000,00
	б) остале допунске опасности	375.000,00
	ц) допунски ризик земљотреса (по штетном догађају)	100.000,00
	6. Осигурање машина од лома-Тарифа III:	
	- осигурање са премијском стопом до 3‰	420.000,00
	- преко 3‰ до 7‰	340.000,00
	- преко 7‰	300.000,00
	7. Осигурање грађевинских објеката у изградњи -Тарифа VII	686.000,00
	8. Осигурање грађевинских објеката у монтажи -Тарифа VIII	503.000,00
	9. Тарифа IX – шомаж:	
	9.1. пожар по кл. опасности као Тарифа II	
	9.2. лом машина	121.800,00
	9.3. лом код рачунара	163.900,00
	10. Осигурање електронских рачунара	198.600,00
	11. Осигурање филмских предузећа -тарифа XII	121.800,00
2)	1. Каско по пловилу до	157.300,00
	2. Каско ваздухоплова	100.000,00
	3. Домаћи и међународни карго:	
	3.1. Осигурање робе - по превозном средству и по пошиљци до	300.000,00
	3.2. Осигурање ускладиштења у превозу	350.000,00
3)	1. Осигурање извозних кредита по једном дужнику до	323.600,00
	2. Осигурање откупа страних средстава плаћања - по једном откупу чека и сл.	87.500,00
	3. Осигурање потрошачких кредита	47.300,00
4)	Осигурање животиња -Тарифа XIV – по догађају	125.000,00
5)	Осигурање усева и плодова -Тарифа XIII – реосигурање вишка губитка	300.000,00
6)	Каско - по возилу	353.600,00
7)	1. Аутоодговорност - по догађају	200.000,00
	2. Међународна зелена карта осигурања - по догађају	391.166,00
	3. Осиг. одговорности превозиоца за робу примљену на превоз – по једном догађају	250.000,00
	4. Осигурање одговорности – сва осигурања по догађају	350.000,00
8)	Осигурање незгоде по догађају	350.000,00

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2022. године
31. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ

Категорије финансијских инструмената

У ВАМ

	31. децембар 2022.	31. децембар 2021.
Финансијска средства		
Дугорочни финансијски пласмани	14.893.431	14,712,796
Потраживања	3.906.959	3,880,789
Краткорочни финансијски пласмани	3.367.517	3,546,330
Готовина и готовински еквиваленти	2.569.919	2,164,611
Потраживања за нефактурисан приход АВР	1.552.310	1,001,428
	26.290.136	25,305,953
Финансијске обавезе		
Обавезе по основу штета		-
Обавезе за премију	2.166.018	1,759,734
Обавезе према добављачима	970.697	1,005,939
	3.136.715	2,765,673

Објелодањивање података у складу са IFRS 7 „Финансијски инструменти: објелодањивања“

Ризици који потичу од финансијских инструмената обухватају:

- кредитни ризик,
- тржишни ризик који се састоји од три врсте ризика: девизног ризика, каматног ризика и ризика промене цијене финансијског инструмента и
- ризик ликвидности.

31.1. Кредитни ризик

Изложеност кредитном ризику посебно се објелодањује за сљедеће категорије финансијских средства, односно финансијске имовине:

- дугорочни финансијски пласмани,
- краткорочни финансијски пласмани и
- потраживања.

Постоји значајна разлика у степену изложености Друштва кредитном ризику у зависности од тога о којој се категорији финансијског инструмента ради. Кредитном ризику су највише изложена потраживања од осигураника по основу фактурисане премије осигурања. Ово је прије свега, последица изражене неликвидности у привреди, као и присутне праксе да осигураници обавезе по основу премије осигурања не третирају као приоритетне и сврставају их иза обавеза по основу пореза, зарада и обавеза према банкама и добављачима.

У процесу управљања кредитним ризиком, Друштво управља ризицима који произилазе из уложених средстава у хартије од вриједности којима се тргује и ризиком бонитета осигураника, интерно категорисаних у сегмент великих клијената и осталим ризицима који стоје у вези са наплатом потраживања.

Максимална изложеност кредитном ризику је приказана у сљедећој табели:

Финансијска имовина	Бруто износ	31. децембар 2022.		У ВАМ
		Исправка вриједности	Нето износ	31. децембар 2021. Нето износ
Дугорочни фин, пласмани	15.100.335	206.904	14.893.431	14,712,796
Потраживања	8.900.857	4.993.898	3.906.959	3,880,789
Краткорочни фин. пласмани	4.176.520	809.003	3.367.517	3,546,330
Укупно:	28,177,712	6,009,805	22,167,907	22,139,915

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2022. године

31. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (наставак)

31.1. Кредитни ризик (наставак)

Изложеност кредитном ризику, у погледу потраживања, приказана је и на основу старосне структуре потраживања на дан 31. децембар 2022. године, која је дата у сљедећој табели:

Старосна структура потраживања	У ВАМ
	31. децембар 2022.
Недоспјело	3.035.967
Кашњење од 0-90 дана	627.636
Кашњење од 91-180 дана	271.946
Кашњење од 181-270 дана	141.559
Кашњење преко 271 дана	4.823.749
Укупно	8.900.857
Исправка вриједности потраживања за премију и осталих потраживања	4.993.898
Нето износ потраживања	3.906.959

31.2. Тржишни ризици – Девизни, каматни и ризик ликвидности

Девизни ризик

Под девизним ризиком подразумева се вјероватноћа настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Друштва услед промјене вриједности девизних курсева. Девизном ризику су изложене све позиције активе и пасиве у девизама, као и потраживања и обавезе индексираних страном валутом.

Друштво управља девизним ризиком у циљу ограничавања могућих губитака због промјена курса страних валута и одржавања ризика на нивоу који је прихватљив из угла резултата пословања, адекватности капитала и захтјева за очувањем ликвидности.

Изложеност Друштва девизном ризику на дан 31. децембар 2022. године је дата у наредној табели:

Девизни ризик 31.12.2022.

	GBP	RSD	USD	EUR	CHF	ВАМ	Укупно
Дугорочни финансијски пласмани						14,893,431	14,893,431
Потраживања				187,373		3,719,586	3,906,959
Краткорочни финансијски пласмани						3,367,517	3,367,517
Готовински еквиваленти и готовина	487	830	187	64,232	46	2,507,137	2,569,919
Потраживања за нефактурисан приход			44,128	169,001		1,338,181	1,552,310
Укупно	487	830	45,315	420,606	46	25,822,852	26,290,136
	GBP	RSD	USD	EUR	CHF	ВАМ	Укупно
Обавезе за премије и штете			105,278	1,581,981		478,759	2,166,018
Обавезе према добављачима				183,653		787,044	970,697
Унапред обрачунати трошкови						0	0
		0					
Укупно	0	0	105,278	1,765,634	46	1,265,803	3,136,715
Нето девизна позиција на дан 31.12.2022.	487	830	-59,963	-1,345,028	46	24,557,049	23,153,421

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2022. године
31.ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (наставак)

31.2. Тржишни ризици – Девизни, каматни и ризик ликвидности (наставак)

Девизни ризик (наставак)

Изложеност Друштва девизном ризику на дан 31. децембар 2021. године је дата у наредној табели:

	GB P	HRK	USD	EUR	BAM	Укупно
Дугорочни финансијски пласмани	-	-	-	-	14,712,796	14,712,796
Потраживања	-	-	-	128,267	3,752,522	3,880,789
Краткорочни финансијски пласмани	-	-	-	-	3,546,330	3,546,330
Готовински еквиваленти и готовина	514	177	351	78,374	2,085,136	2,164,611
Потраживања за нефактур, приход-АВР	-	-	44,594	142,894	813,940	1,001,428
Укупно имовина	514	177	44,945	349,534	24,910,723	25,305,953
Обавезе за премије и штете	-	-	62.305	1.464.577	232.851	1.759.734
Обавезе према добављачима	-	-	-	113.336	892.603	1.005.939
Унапред обрачунати трошкови	-	-	-	-	-	-
Укупно обавезе	-	-	62.305	1.577.914	1.125.455	2.765.673
Нето девизна позиција на дан 31. децембар 2021.	514	177	-17.360	1.228.379	23.785.269	22.540.280

Друштво је изложено девизном ризику првенствено преко дугорочних и краткорочних финансијских пласмана, потраживања и готовине и готовинских еквивалената, као и обавеза према добављачима које су деноминовани у иностраној валути.

Каматни ризик

У процесу идентификовања каматног ризика Друштво прати трансакције којима се врши депонување и улагање краткорочних извора, прије свега техничких резерви у дугорочне облике имовине, као и дугорочних извора у краткорочне облике имовине, константно имајући у фокусу хоризонталну и вертикалну усклађеност активе и пасиве.

Изложеност каматном ризику је дата у односу на каматне стопе по којима Друштво пласира средства и каматне стопе по којима су узете финансијске обавезе у складу са подацима презентованим у наредној табели:

Финансијска имовина	Распон каматних стопа (на годишњем нивоу)	
Дугорочни финансијски пласмани	1,50%-5,00%	државне ХОВ и остало
Краткорочни финансијски пласмани	0,01%-1,90%	орочени депозити

Друштво прати промјене каматних стопа на финансијском тржишту и у складу са промјенама предузима активности улагања у пласмане који носе мањи каматни ризик. Како би се умањили ефекти промјенљивости тржишних каматних стопа на зарађивачку позицију портфолија, Друштво је дио средстава у 2022. години инвестирало у државне хартије од вриједности.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2022. године

31. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (наставак)
31.2. Тржишни ризици – Девизни, каматни и ризик ликвидности (наставак)

Каматни ризик (наставак)

Ризик промјене цијене финансијског инструмента

Ризик промјене цијене финансијског инструмента је ризик флукуације тржишних цијена власничких и дужничких хартија од вриједности који утиче на промјену њихове фер вриједности. Највећи дио финансијских средстава односи се на државне ХоВ и у нешто мањем проценту на акције правних лица које су подложне ризику промјене цијена. Како би се умањило утицај ризика промјене цијена ХОВ, дио слободних средстава је у децембру мјесецу 2022. године инвестирано у најквалитетније обвезнице које се котирају на Берзи.

Књиговодствена вриједност финансијских средстава и обавеза на крају посматраног периода дата је у сљедећем прегледу:

	31. децембар 2022.	У ВАМ 31. децембар 2021.
Финансијска средства		
<i>Некаматносна</i>		
Дугорочни финансијски пласмани	695.057	689,243
Потраживања	3.906.959	3,880,789
Краткорочни финансијски пласмани	67.517	46,330
Готовина и готовински еквиваленти	2.569.919	2,164,611
Потраживања за нефактурисан приход-АВР	1.552.310	1,001,428
	<u>8.791.762</u>	<u>7,782,400</u>
<i>Фиксна каматна стопа</i>		
Дугорочни финансијски пласмани	8.150.000	9,350,000
Дугорочни финансијски пласмани	6.048.374	4,673,553
Краткорочни финансијски пласмани	3.300.000	3,500,000
	<u>17.498.374</u>	<u>17,523,553</u>
	<u>26.290.136</u>	<u>25,305,953</u>
Финансијске обавезе		
<i>Некаматносне</i>		
Обавезе по основу штета		-
Обавезе за премију реосигурања	2.166.018	1,759,734
Обавезе према добављачима	970.697	1,005,939
	<u>3.136.715</u>	<u>2,765,673</u>

Ризик ликвидности

Друштво управља ризиком ликвидности одржавајући одговарајуће новчане резерве континуираним праћењем планираног и стварног новчаног тока, као и одржавањем адекватног односа доспијећа финансијских средстава и обавеза.

Одржавање ликвидности Друштва у току 2022. години није било угрожено јер је Друштво константно имало довољно ликвидних средстава.

Сљедеће табеле приказују детаље преосталих уговорених доспијећа финансијских средстава. Приказани износи засновани су на недисконтованим токовима готовине насталим на основу финансијских средстава, на основу најранијег датума на који ће Друштво бити у могућности да наплати потраживања.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2022. године

31. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (наставак)

31.2. Тржишни ризици – Девизни, каматни и ризик ликвидности (наставак)

Ризик ликвидности (наставак)

Доспијећа финансијских средстава

	У ВАМ 31. децембар 2022.				
	Мање од мјесец дана	1-3 мјесеца	Од 3 мјесеца до једне године	Од 1 до 5 година	Укупно
Некаматносна	5.213.499	502.780	770.517	2.304.966	8.791.762
Фиксна каматна стопа				17.867.987	17.867.987
Варијабилна каматна стопа					
	<u>5.213.499</u>	<u>502.780</u>	<u>770.517</u>	<u>20.172.953</u>	<u>26.659.749</u>

	У ВАМ 31. децембар 2021.				
	Мање од мјесец дана	1-3 мјесеца	Од 3 мјесеца до једне године	Од 1 до 5 година	Укупно
Некаматносна	4.934.442	191.598	919.360	1.737.000	7.782.400
Фиксна каматна стопа				17.875.219	17.875.219
Варијабилна каматна стопа	-	-	-	-	-
	<u>4.934.442</u>	<u>191.598</u>	<u>919.360</u>	<u>19.612.220</u>	<u>25.657.619</u>

Доспијећа финансијских обавеза

	У ВАМ 31. децембар 2022.				
	Мање од мјесец дана	1-3 мјесеца	Од 3 мјесеца до једне године	Од 1 до 5 година	Укупно
Некаматносне	3.136.715				3.136.715
	<u>3.136.715</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>3.136.715</u>

	У ВАМ 31. децембар 2021.				
	Мање од мјесец дана	1-3 мјесеца	Од 3 мјесеца до једне године	Од 1 до 5 година	Укупно
Некаматносне	2.765.673				2.765.673
	<u>2.765.673</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>2.765.673</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2022. године

31. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (наставак)

31.2. Тржишни ризици – Девизни, каматни и ризик ликвидности (наставак)

Ризик ликвидности (наставак)

На дан 31. децембар 2022. године најликвиднија имовина Друштва, чија је рочност доспијећа до мјесец дана, износи 5,213,499 ВАМ, а истовремено краткорочне обавезе које доспевају у року до мјесец дана износе 3,136,715 ВАМ, што указује да постоји вишак ликвидних средстава у односу на обавезе. Овај вишак ликвидних средстава преносиће се sukcesивно кроз наредне периоде, што указује да су створени услови за континуирано остваривање ликвидности Друштва.

Фер вриједност финансијских инструмената

	31. децембар 2022.		31. децембар 2021.	
	Књигово- дствена вриједност	Фер вриједност	Књигово- дствена вриједност	Фер вриједност
Финансијска средства				
Дугорочни фин. пласмани	14.893.431	14.893.431	14,712,796	14,712,796
Потраживања	3.906.959	3.906.959	3,880,789	3,880,789
Краткорочни фин. пласмани	3.367.517	3.367.517	3,546,330	3,546,330
Готовина и еквиваленти	2.569.919	2.569.919	2,164,611	2,164,611
Остала потраживања	1.552.310	1.552.310	1,001,428	1,001,428
	26.290.136	26.290.136	25,305,953	25,305,953
Финансијске обавезе				
Обавезе по основу штета				
Обавезе за премију	2.166.018	2.166.018	1,759,734	1,759,734
Добављачи	970.697	970.697	1,005,939	1,005,939
	0			
	3.136.715	3.136.715	2,765,673	2,765,673

Фер вриједност финансијске имовине и финансијских обавеза одређује се на сљедећи начин:

- Ниво 1 одмјеравања фер вриједности произлази из котиране тржишне вриједности (некориговане) на активним тржиштима за идентичну имовину и обавезе.
- Ниво 2 одмјеравања фер вриједности произлази из улазних параметара, различитих од котиране тржишне вриједности обухваћене Нивоом 1, а које су видљиве из средстава или обавеза, директно (на примјер, цијена) или индиректно (на примјер, проистекло из цијене).
- Ниво 3 одмјеравања фер вриједности произлази из техника процјењивања које укључују улазне параметре за финансијска средства или обавезе, а који представљају податке који се не могу наћи на тржишту (неистражени улазни параметри).

Наредна табела представља анализу финансијских инструмената који су вредновани након почетног признавања по фер вриједности, груписаних у нивое од 1 до 3, у зависности од степена могућности процјене фер вриједности.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2022. године

31. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (наставак)

31.2. Тржишни ризици – Девизни, каматни и ризик ликвидности (наставак)

Ризик ликвидности (наставак)

	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	У ВАР
				31. децембар 2022. Укупно
Финансијска средства				
Дугорочни фин. пласмани	14.893.431			14.893.431
Потраживања		3.906.959		3.906.959
Краткорочни фин. пласмани	3.367.517			3.367.517
Готовина и еквиваленти	2.569.919			2.569.919
Остала потраживања		1.552.310		1.552.310
	<u>20.830.867</u>	<u>5.459.269</u>	<u>0</u>	<u>26.290.136</u>
Земљиште, грађевински објекти, опрема и инвестиционе некретине				
Финансијске обавезе				
Обавезе по основу штета				
Обавезе за премију	2.166.018			2.166.018
Добављачи		970.697		970.697
	<u>2.166.018</u>	<u>970.697</u>	<u>0</u>	<u>3.136.715</u>

Током године није било ставки које би по хијерархији мјера фер вриједности биле рекласификоване из једног нивоа у други.

32. ЗАРАДА/(ГУБИТАК) ПО АКЦИЈИ

	У ВАР	
	На дан 31. децембар 2022.	2021.
Нето (губитак)/добитак обрачунског периода	79,124	26,917
Просјечан пондерисан број издатих акција	153,413	153,413
(Губитак)/обична зарада по акцији	<u>0,52</u>	<u>0.18</u>

33. ДОГАЂАЈИ НАКОН ДАНА БИЛАНСА

Друштво није имало више догађаја након дана биланса, који би захтијевали додатна објелодањивања или кориговања у приложеним финансијским извјештајима, како се то захтијева према одредбама IAS 10 "Догађаји након дана биланса".

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршила 31. децембар 2022. године

34. ПРЕУЗЕТЕ ОБАВЕЗЕ ЗА ЗАКУПНИНЕ ПОСЛОВНИХ ОБЈЕКТА

Минимална закупнина призната као трошак на дан 31. децембар 2022. године износи 960,525 ВАМ (2021. година 1,029,890 ВАМ).

Преузете обавезе Друштва по основу отказивих уговора о закупу пословних су сљедеће:

	31. децембар 2022.	У ВАМ 31. децембар 2021.
Не дуже од једне године	340,586	954,947
Дуже од једне године али краће од пет година	1,225,688	1,683,285
Дуже од пет година али краће од шест	-	449,148
	<u>2,186,213</u>	<u>3,087,381</u>

У свим уговорима наведен је члан којим је регулисан отказни рок и почетак трајања отказног рока.

Минимална закупнина призната као приход на дан 31. децембар 2022. године 46,270 ВАМ износи (2021. година 49,859 ВАМ).

Преузета потраживања Друштва по основу уговора о закупу су сљедећа:

	31. децембар 2022.	У ВАМ 31. децембар 2021.
Не дуже од једне године	46,270	49,859
Дуже од једне године али краће од пет година	161,070	129,699
Дуже од пет година а краће од шест година	37,800	37,920
	<u>245,140</u>	<u>217,478</u>

35. ПОРЕСКИ РИЗИЦИ

Република Српска и Босна и Херцеговина тренутно имају више закона који регулишу разне порезе уведене од стране надлежних органа. Порези који се плаћају укључују порез на додату вриједност, порез на добитак и порезе на плате (социјалне порезе), заједно са другим порезима. Поред тога, закони којима се регулишу ови порези нису били примјењивани дуже вријеме за разлику од развијенијих тржишних привреда; док су прописи којим се врши имплементација ових закона често нејасни или не постоје. Сходно томе, у погледу питања везаних за пореске законе ограничен је број случајева који се могу користити као примјер.

Често постоје разлике у мишљењу међу државним и ентитетским министарствима и институцијама у вези са правном интерпретацијом законских одредби што може довести до неизвјесности и сукоба интереса. Пореске пријаве, заједно са другим областима законског регулисања (на примјер, питања царина и девизне контроле) су предмет прегледа и контрола од више овлашћених органа којима је законом омогућено прописивање јако строгих казни и затезних камата.

Тумачење пореских закона од стране пореских власти у односу на трансакције и активности Друштва могу се разликовати од тумачења руководства. Као резултат изнијетог, трансакције могу бити оспорене од стране пореских власти и Друштву може бити одређен додатни износ пореза, казни и камата.

У складу са Законом о Пореској управи Републике Српске, период застарјелости пореске обавезе је 5 година. То практично значи да пореске власти имају права да одреде плаћање неизмирених обавеза у року од 5 година од тренутка када је обавеза настала. Ове чињенице утичу да порески ризик у Републици Српској и Босни и Херцеговини буде значајнији од оног у земљама са развијенијим пореским системом.

36. СУДСКИ СПОРОВИ

Друштво води одређене судске спорове који се сматрају уобичајеним за ову врсту пословања, укључујући спорове по основу одштетних захтева према различитим полисама осигурања издатим од стране Друштва. Са стањем на дан 31. децембар 2022. године Друштво се јавља као тужена страна у 161 судски спор и тужилац је у 545 судска спора.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2022. године

Друштво води 173 судска спора за наплату потраживања по основу дужне премије у износу од 1.265.362,91 БАМ. Процјена је да ће се по овим споровима наплатити сса 20% од укупног износа. Такође, Друштво води 372 спора по основу наплате регресних потраживања у вриједности од 2.800.337,95 БАМ.

Против Друштва је покренуто 161 судски спор за накнаду материјалне и нематеријалне штете по свим видовима осигурања у износу од 4.585.022,95 БАМ. Сматрамо да су износи резервација по наведеним споровима на дан 31.12.2022. године довољни и да Друштво неће имати губитака по овом основу преко износа резервисаних средстава.

Поред горе наведених спорова, Друштво не води нити један спор гдје се појављује као тужилац.

Судски спорови за накнаду материјалне и нематеријалне штете су резервисани на основу процјене руководства и стручних служби Друштва. Остали спорови по садашњим процјенама неће представљати значајније губитке и обавезе у будућем периоду, и руководство Друштва је процијенило да није потребно додатно резервисање по наведеном основу.

37. УСАГЛАШЕНОСТ СА ПРОПИСИМА АГЕНЦИЈЕ ЗА ОСИГУРАЊЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Друштво је према Правилнику о улагању средстава друштава за осигурање, а који је прописала Агенција за осигурање Републике Српске (“Службени гласник Републике Српске”, број 117/20,23/21,118/22,и 1/23) на дан 31. децембар 2022. године обезбиједило износ улагања средстава за покриће техничких резерви и минималног гарантног фонда за неживотно осигурање.

ГАРАНТНИ ФОНД И БАЗИЧНИ КАПИТАЛ

Базични капитал, обрачунат у складу са Правилником о начину обрачуна капитала и адекватности капитала друштава за осигурања (“Службени гласник РС”, број 89/19), на дан 31. децембар 2022 године у износу од 11,333,314 БАМ представља вриједност акцијског капитала увећаног за законске резерве и умањеног за емисиону премију и вриједност нематеријалних улагања.

Расположиви капитал са стањем на дан 31. децембар 2022. године у износу од 10,932,816 БАМ представља базични капитал умањен за неликвидна средства.

На дан 31. децембар 2022. године остварени базични капитал је био већи од минималног гарантног фонда дефинисаног чланом 52, и 53, Закона о друштвима за осигурање, који за Друштво износи 7,000,000 БАМ, односно Друштво има више базичног капитала за 4,333,314 БАМ.

	УКУПНО 31. децембар 2022.	УКУПНО 31. децембар 2021.
Акцијски капитал	15,341,300	15,341,300
Емисиона премија	(4,007,383)	(4,034,299)
Законске резерве	15,215	15,215
Нематеријална улагања	(15,818)	(23,975)
Базични капитал	11,333,314	11,298,241
Неликвидна средства	(400,498)	(605,674)
Расположиви капитал	10,932,816	10,692,566
Гарантни фонд	7,000,000	6,000,000
Више базичног капитала	4,333,314	5,298,241
Више расположивог капитала	3,932,816	4,692,566

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2022. године
38. ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ

Средњи курсеви за девизе, утврђени на међубанкарском тржишту девиза, примјењени за прерачун девизних позиција биланса стања у Конвертибилне марке, за поједине главне валуте су били сљедећи:

	<u>31. децембар 2022.</u>	<u>31. децембар 2021.</u>
USD	1.8337	1.7256
CHF	1.9862	1.8873
EUR	1.9558	1.9558